

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Pedagogiskt bokslut för år 2006	2
Sammanfattning och slutsatser	2
Inledning	11
Förskoleverksamhet	14
Verksamhetsöversikt	14
Förskoleklass, grundskola och skolbarnsomsorg	24
Verksamhetsöversikt	24
Granskning/ bedömning	29
Gymnasieskola	41
Verksamhetsöversikt	41
Granskning/bedömning	44
Särskola – Gymnasiesärskola	55
Kommunal vuxenutbildning	57
Verksamhetsöversikt	57
Granskning/bedömning	59
Ordförklaringar	72
Bilagor/Nyckeltal:	73

Pedagogiskt bokslut för år 2006

Sammanfattning och slutsatser

Utgångspunkten i det pedagogiska bokslutet är föregående års förslag till förbättringsområden. Granskningsplanen för år 2006 omfattade i sammandrag följande områden som ska redovisas i enheternas kvalitetsredovisningar.

Förskola – gymnasieskola

- verksamhetens utveckling under året/viktiga händelser
- normer och värden
- hälsa och livsstil
- ansvar inflytande/delaktighet
- styrning och ledning

Förskola

- samverkan och övergångar
- leken och lärandet
- lokaler och miljö
- omvärldsbevakning och internationalisering

Skolbarnsomsorgen

- samverkan och övergångar
- utveckling och lärande
- lokaler och miljö
- barngruppens sammansättning

Förskoleklass/grundskola

- samverkan och övergångar
- utveckling och lärande
- bedömning och betyg
- omvärldsbevakning/internationalisering

Gymnasieskola

- utveckling och lärande
- bedömning och betyg
- omvärldsbevakning/internationalisering

Vuxenutbildning

- verksamhetens utveckling under året
- resultat, kursutvärderingar
- individanpassning, flexibilitet
- SFI –arbetsplatsanknytning
- marknadsföring
- bedömning och betyg
- styrning och ledning

Dessutom har förvaltningen genomfört enkäter och granskning av

- Individuella utvecklingsplaner och skriftlig information
- Individanpassning, integrering av elever i resursklass
- Familjedaghemmen
- Föräldrars upplevda kvalitet i förskolan
- Föräldrars upplevda kvalitet inom skolbarnsomsorgen 6-9 år
- Föräldrars upplevda kvalitet i särskolan
- Kvaliteten inom skolbarnsomsorgen 6-9 år

Måluppfyllelse i sammandrag

Normer och värden/likabehandlingsplan

Målet är inte nått trots ett omfattande förebyggande arbete

Arbetet med värdegrundsfrågor är något som genomsyrar hela förskoleverksamheten oavsett pedagogisk profilering. Utbildning i genusfrågor pågår.

Mot bakgrund av skolornas beskrivningar av arbetet med normer och värden bedöms *måluppfyllelsen som god* men utbildningsplanens mål att 100 procent av elever och föräldrar skall vara mycket nöjda eller nöjda med individuell omsorg och trygghet kan inte sägas vara uppnått.

I de enkätresultat som skolorna redovisat trivs eleverna i hög grad i skolan, men enligt livsstilsundersökningen¹ svarar 20 procent av flickorna och 16 procent av pojkarna i år 9 att de blivit mobbade eller trakasserade i skolan.

På gymnasieskolorna uppger 93 procent av eleverna att de trivs i skolan. Ett omfattande arbete pågår med normer och värden, men skolorna saknar redovisningar på hur man arbetar med att motverka traditionella könsmonster.

Förvaltningen anser att enheternas arbete med genusfrågor har utvecklats men kan förbättras. Arbetet mot kränkande och diskriminerande behandling måste stå i fortsatt fokus och verksamheternas likabehandlingsplaner måste utvärderas.

Hälsa och livsstil

Måluppfyllelsen är god avseende fysisk aktivitet och förbättringar i kosten. *Förbättringsåtgärder* krävs för att minska stressen och droganvändningen bland eleverna.

---

¹ Elever i år 9 och åk 2 på gymnasieskolan i Stockholms län (maj 2006)

Mycket arbetet pågår för att öka den fysiska aktiviteten och uppmärksamma kosten, men livsstilundersökningen visar att flickor i åldern 15 år mår allt sämre. Ångest och sömnsvårigheter är vanliga. Analys och åtgärder måste till.

Elever i Danderyds kommun konsumerar alkohol frekvent och i relativt stora mängder. Tobaksrökning bland flickor är ett problem och bruket av narkotika ökar för alla utom för pojkar år 9.

Det är en positiv utveckling att föräldrar/vårdnadshavare engageras i det drogförebyggande arbetet. Det drogförebyggande arbetet måste fortsätta på inslagen väg. Föräldrar i samverkan med skolan och andra berörda måste arbeta aktivt med drogförebyggande och andra frågor som berör ungdomars hälsa.

Ansvar inflytande/delaktighet

Målet är inte nått i gymnasieskolan och förbättringar krävs i grundskolan

Det finns en stor medvetenhet på förskolorna om betydelsen av att ha ett nära och bra samarbete med barnens föräldrar. Även barnens inflytande ska stärkas ytterligare. Målen i läroplanen samt i de allmänna råden kan anses väl uppfyllda. På flera förskolor pågår en fortsatt utveckling av samarbetet.

Skolorna i Danderyd har samverkansorgan som klassråd, elevråd och skolråd där olika frågor tas upp. Det framgår inte av kvalitetsredovisningarna vilka frågor som tas upp. Införandet av IUP har för eleverna bidragit till en ökad medvetenhet och ett större ansvar för sitt eget lärande. Generellt verkar elevinflytandet i de yngre åren ha ökat i jämförelse med 2005.

Gymnasieskolorna måste på ett mer aktivt sätt analysera, för att förbättra, vad det beror på att eleverna inte uppfattar att de har ett reellt inflytande över verksamheten.

Förvaltningen ser positivt på intresset från enheterna att de vill öka elevernas ansvar för utvecklingssamtalet i syfte att stimulera till ökad delaktighet.

Styrning och ledning

Måluppfyllelsen är god

Utveckling av ledningsarbetet och personalens kompetensutveckling är av stor betydelse för måluppfyllelse och resultat.

Flertalet förskolor har en chef som finns tillgänglig dagligen vilket gör att beslutsvägarna blir korta. Dessutom finns olika typer av ledningsgrupp/ansvarsgrupp på flertalet förskolor. Av kvalitetsredovisningarna framgår att personalen är nöjd med sin kompetensutveckling.

Skolornas organisation ser olika ut beroende på enhetens storlek. Arbetslagsledare på de större enheterna ingår ofta i ledningsgruppen. Enheterna uttrycker som förbättrings- och utvecklingsområden bl a förändringar i ledningsgrupper och att tydliggöra ansvarsområden.

Enligt arbetsmiljöenkäten anser 80 procent av de kommunala skolornas personal att chefen uppfyller kraven på en bra ledare och 75 procent anser att de får uppskattning av sin närmaste chef för det arbete som utförs.

86 procent av lärarna på gymnasieskolan och 74 procent av lärarna i skolan anser att de har tillgång till kompetensutveckling som är anpassad efter arbetsuppgifterna.

Samverkan och övergångar

Målet är inte nått.

Förvaltningen konstaterar nu för femte året i rad att samarbetet mellan vissa förskolor och skolor inte fungerar tillfredsställande vad gäller övergången. Frågan är om det är möjligt att nå längre utan organisatoriska förändringar.

Det är viktigt att överlämnandekonferenser görs tydliga, så att eleverna kan få sina individuella utvecklingsplaner tillgodosedda. Resultat av LUS, nationella prov och Portfolio är till god hjälp vid övergångar.

Skolorna visar goda exempel på samsyn och samverkan för att skapa en helhetssyn på barnet och fritidspersonalens deltagande i utvecklingssamtalen har ökat.

Flexibilitet i utbildningssystemet syns framförallt i det att elever i förskoleklass har möjlighet att beroende av sina förutsättningar delta i verksamheten för skolår 1. Elever i skolår 7 – 9 har möjlighet att läsa vissa gymnasiekurser. I det målstyrda skolsystemet borde det vara enklare för elever att förflytta sig mellan ”årskurserna”. Förvaltningen ser positivt på en ökad flexibilitet i utbildningssystemet och föreslår att arbetet intensifieras de närmaste åren.

Leken och lärandet

Måluppfyllelsen mycket god utifrån läroplanen och de allmänna råden

Av kvalitetsredovisningarna framgår att verksamheten i förskolorna präglas av ett medvetet bruk av leken såväl ute- som inomhus för att främja varje barns utveckling.

Utveckling och lärandet

Måluppfyllelsen är god

Det pågår ett utvecklingsarbete på förskolorna vad gäller arbetet med naturvetenskap vilket är positivt. Medvetenheten är idag stor och ämnet är en del av det vardagliga arbetet med barnen, men förskolorna upplever att det behövs ytterligare kunskaper inom området.

Deltidsförskolan kompletterar familjedaghemmens verksamhet i naturkunskap och teknik.

Det finns en stor medvetenhet i att skapa goda förutsättningar för elevernas utveckling och lärande.

Kommunen deltar i projektet Ungt Entreprenörskap bl a i syfte att utveckla barns och elevers kreativitet, skapa nya pedagogiska arbetsformer och bygga nätverk mellan skola och samhälle.

Förvaltningen ser positivt på att arbetet med LUS ytterligare har utvecklats under året. En god läsförmåga är grunden till allt lärande och fler elever ska uppnå målen. *Särskilt pojkars läsutveckling bör uppmärksammas*

Det är viktigt att skolorna fortsätter att arbeta med att stimulera elevernas intresse för *naturvetenskap, teknik och matematik*.

Avgångsbetygen i skolår 9 visar att pojkar i Danderyd i år liksom 2005 har svårast att nå målen i kemi och fysik. I teknik har 3.3 procent (14 elever) av eleverna inte nått målen. Flickorna hade svårast att nå målen i idrott och hälsa samt fysik och kemi. Kvalitetsredovisningarna saknar analyser av vad resultatet beror på.

Under våren 2007 kommer den internationella undersökningen TIMSS 2007 att genomföras. Undersökningen avser elevers kunskaper i matematik och de naturvetenskapliga ämnena i skolår 4 och 8. Ungefär 10 000 elever från Sverige kommer att delta.

Allt färre elever i riket läser högre kurser i matematik. Den främsta orsaken tycks vara att eleverna på samhällsprogrammet inte längre obligatoriskt läser matematik C. I Danderyds gymnasieskolor tycks fokus fortfarande ligga på att förbättra resultaten i matematik.

Fler elever än tidigare i Danderyd sägs ha bristande kunskaper i matematik från grundskolan. Samtidigt läser fler elever gymnasiekursen Ma A redan på grundskolan.

De nya regler som kommer att gälla från och med antagningen till högskolan 2010 innebär att sökande kommer att tillgodoräkna sig upp till tre meritpoäng för fördjupningsstudier i moderna språk, matematik samt annat ämne som anknyter till den sökta utbildningen. Dessa regler kommer att påverka elever som påbörjar utbildningen hösten 2007.

Nationella prov och betyg (grundskola, gymnasieskola)

Måluppfyllelsen är mycket god avseende meritvärde på kommunal nivå.

Grundskolans resultat är högst och gymnasieskolan näst högst i landet.

Resultat av nationella prov i Danderyd, skolår 5 visar att 99 procent av eleverna uppnådde målet i svenska, 99 procent uppnådde målen i engelska och 97 procent uppnådde målen i matematik.

Det genomsnittliga meritvärdet i Danderyd, samtliga huvudmän skolår 9, var 243 poäng (pojkar 235 och flickor 252) att jämföras med 207 poäng i riket (pojkar 196 och flickor 218).

I Danderyd har 91 procent av eleverna nått målen i alla ämnen. Det är en svag försämring jämfört med 2005 (94 procent). Motsvarande siffra för riket är 76 procent.

Medelvärde på gymnasiebetygen ligger på samma nivå som 2005 i riket, 14,1 poäng. Tre av fyra gymnasieskolor i Danderyd visar på betygsvärden över den genomsnittliga betygspoängen

För att säkerställa en likvärdig bedömning måste en dialog föras mellan professionella inom och mellan olika gymnasieskolor. Förvaltningen har verkat för att sådana mötesplatser har skapats under 2006.

Danderyds gymnasium, VRS och Fribergaskolan visar på analyser och/eller kommentarer till eventuella skillnader mellan resultat av nationella prov och slutbetyg.

Individuella utvecklingsplaner och skriftlig information

Måluppfyllelsen är god

Skolorna ska från och med den 1 januari 2006 sammanfatta vilka insatser som skolan, vårdnadshavaren och eleven åtar sig för att eleven ska nå målen på lång och kort sikt (IUP).

Den granskning som gjordes hösten 2006 visar att samtliga enheter har utarbetat individuella utvecklingsplaner enligt den förordningstext som gäller.

Detta har inneburit att den skriftliga informationen till vårdnadshavaren har blivit tydligare och vårdnadshavaren har möjlighet att i god tid före utvecklingssamtalet förbereda sig.

Omvärldsbevakning/internationalisering

Måluppfyllelsen är god

Omvärldsbevakning/internationalisering är ett område som förskolorna arbetar intensivt med samt fortsätter att utveckla. Det finns en medvetenhet och vilja att ge elever en ökad omvärldsuppfattning och fler kontakter har under året tagits med andra länder.

Förvaltningen konstaterar att det på skolorna pågår ett mycket omfattande arbete med omvärldsbevakning och internationalisering som kommer både elever, lärare och skolan till del.

Skolorna har också i ökad omfattning börjat ansöka om medel för detta genom Internationella Programkontoret.

Framåtblick

Sammantaget kan konstateras att förskolorna och skolorna i Danderyds kommun visar upp en pedagogisk verksamhet av mycket hög kvalitet.

Kommunens förskolor och skolor använder sig idag av ett antal utvärderingssystem (balanserade styrkort, Qualis...). Dessa resultat används sällan i kvalitetsredovisningarna.

De fristående skolorna använder sig i många fall av egna kvalitetssystem som inte alltid "passar" in i kommunens system och därför inte alltid finns redovisade.

Nämndens förtroendevalda kommer vid ett seminarium att diskutera syfte och innehåll i årets kvalitetsredovisningar tillsammans med ansvariga tjänstemän och verksamhetschefer.

Med hänvisning till framkomna resultat i årets pedagogiska bokslut bedöms det angeläget att kommande år rikta inspektionen till främst följande områden:

- Normer och värden
- Hälsa och livsstil – stress och drogförebyggande arbete
- Läsutveckling skolår 1, 3 och 6
- Matematikutveckling
- Måluppfyllelse i samtliga ämnen
- Analys av nationella ämnesprov – betyg

Bilden av kvalitet

Skolverkets utbildningsinspektion kommer att genomföras under 2007. Danderyd tillhör de kommuner som mycket sent blivit föremål för granskning. Vi ser fram emot att ta del av tillsynsmyndighetens synpunkter på verksamheten.

Hans Nytell, Uppsalagruppen, genomförde på förvaltningens uppdrag en undersökning och analys av bilden av kvaliteten i Danderyds förskolor och skolor. Uppdraget formulerades som

Vilken bild av kvaliteten i Danderyds förskolor och skolor återspeglas i ett urval tryckta dokument samt via publicerad information på Danderyds kommuns hemsida. Bedömningarna ska göras med utgångspunkt i nationella inspektionskrav och medborgarnas informationsbehov.

Rapporten gav en ljus bild av pågående kvalitetsrapportering. Den angav också ett antal förbättringsområden med syfte att optimera tillgängliga resurser, uppfylla nationella och lokala mål och förbättra kvalitetsarbetet.

- Sprid utbildningsplanen i tryckt version

- Tydliggör de nationella målens betydelse för styrningens alla led
- Upprätta gränser och ansvarsområden mellan BUN och PS för att undvika mättnings- och system trötthet på enheterna
- Fundera på en kortversion av kommunens kvalitetsredovisning
- Uppmana och uppmuntra skolorna att göra detsamma
- Skicka signaler till verksamheten genom att granska laglighetsfrågor som åtgärdsplaner, mobbningshantering, sekretess och offentlighet, delegation och uppföljning, likabehandling, ordningsregler, garanterad undervisningstid etc
- Stimulera och ställ krav på enheterna att deras egna kvalitetssystem ska redovisas på hemsidan
- Förstärk kopplingen mellan BUN:s åtgärder och skolornas eget kvalitetsarbete
- Skapa strategier och metoder för en levande utvecklingsinriktad dialog med enheterna om hur detta ska ske

Under år 2007 kommer förvaltningen att vidta åtgärder inom de allra flesta ovanstående punkter. En kortversion av det pedagogiska bokslutet ges ut under mars/april månad.

Åtgärd för vidare utveckling

En ökad flexibilitet i hela utbildningssystemet, naturvetenskap- och teknik, entreprenörskap, internationalisering och kultur är exempel på områden som med stor sannolikhet kan nå än högre höjder i en kommun som Danderyd.

Kommunen förbereder flera dispensansökningar till regeringen. En gäller flexibel skolstart där Danderyd tillsammans med ett dussintal andra kommuner i avvaktan på lagändring, vill öppna möjligheten att ta emot elever tidigare i grundskolan och gymnasieskolan. En annan aktuellt uppdrag gäller betyg från år 6 samt skriftliga betygsliknande omdömen från år 1.

Barn- och utbildningsnämnden kommer senare i vår att ta ställning till ett förslag om inriktning av fördelning av projektmedel. Förvaltningen föreslår att projekt inom följande områden prioriteras: naturvetenskap/teknik, kultur, drogförebyggande arbete, omvärldsbevakning/internationalisering, systematiskt kvalitetsarbete, flexibilitet i utbildningssystemet och entreprenörskap.

Alla enheter ska i kvalitetsredovisningar presentera resultat från enkäter som behandlar trivsel och trygghet samt uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen.

Inledning

Enligt 1 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m (SFS 1997:702, ändr. 2005:609) ska redovisningarna innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och vilka åtgärder kommunen, respektive skolan, förskolan eller fritidshemmet avser att vidta om målen inte har uppnåtts. I sin nuvarande lydelse gäller förordningen från 15 augusti 2005. De utvalda områdena för 2006 års kvalitetsredovisning i Danderyd stämmer väl överens med förordningstexten eftersom dessa utgör delar av de nationellt fastställda målen.

Det pedagogiska bokslutet för 2006 redovisar dels en verksamhetsöversikt, dels förvaltningens bedömning av uppnådda kvalitetsmål inom nämndens ansvarsområden inom ramen för fastställd granskningsplan.

Till grund för det pedagogiska bokslutet ligger i huvudsak

- nämndens inspektionsarbete med tillsyn, uppföljning och utvärdering
- enheternas kvalitetsredovisningar
- Skolverkets lägesbedömning 2006 samt publicerade jämförelsetal och övrig statistik

Kvalitetsredovisningar

Kvalitetsredovisningarnas innehåll och slutsatser har behandlats i samverkansorgan som skolutvecklingsgrupper, arbetslag, skolråd, förtroenderåd och i några fall även av elevråd.

Samtliga förskolor har lämnat kvalitetsredovisningar. EU/IT gymnasiet har inte lämnat kvalitetsredovisning och Marina läroverket och Walthers gymnasium har lämnat kvalitetsredovisning baserad på skolåret 2005/06.

Enheterna anger i kvalitetsredovisningarna att; enkäter, intervjuer, observationer och olika typer av utvärderingar med barn/elever och personal är framgångsrika metoder i kvalitetsarbetet. Skolorna anger inte kvalitetsredovisningarna som ett naturligt verktyg i kvalitetsarbetet.

Seminarieverksamhet/Studiebesök

Ett projektseminarium arrangerades i samband med att den Lokala kvalitetsutmärkelsen delades ut för första gången. Alla enheter som erhållit projektbidrag från BUN redovisade sina resultat och erfarenheter. Tre kvalitetsutmärkelser delades ut Till Vasaskolan, Viktor Rydbergs samskola och Danderyds gymnasium.

Ett arbete med "Likvärdig bedömning" inom och mellan kommunala och fristående gymnasieskolor i Danderyd och Täby påbörjades i mars och beräknas pågå under ca ett år.

Arbetet med likvärdig och rättvis bedömning skolår 7-9 startade i februari 2007.

Med anledning av ny lag 2006:67 om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever, genomfördes ett seminarium med Lars Werner för chefer inom förskola och skola.

I samarbete med Ungt Fokus arrangerades utbildning om ÖPP, Örebro preventionsprogram. Programmet syftar till att påverka föräldrars attityd till ungdomars drickande.

Två föreläsningar inom ramen för Pedagogiskt Café anordnades för föräldrar respektive pedagoger. (Bent Hougaard om Curlingföräldrar & servicebarn, samt Bodil Wennberg om kommunikation).

Nya projekt

Sex utvecklingsområden pekades ut för år 2006

- Naturvetenskap och teknik
- Kultur
- Drogförebyggande arbete
- Omvärldsbevakning/internationalisering
- Samverkan mellan personal för ökad flexibilitet i utbildningssystemet
- Entreprenörskap

Under året har projektmedel delats ut för att stötta utvecklingen av naturvetenskap och teknik, kultur, omvärldsbevakning och drogförebyggande arbete. Trettio ansökningar inkom till utbildnings- och kulturkontoret. Sammanlagt elva projekt har stöttats med projektmedel och kommer att redovisas vid ett projektseminarium som kommer att äga rum i mars 2007.

Ungt Entreprenörskap

Kommunen är med i projektet Ungt Entreprenörskap och tre deltagare från kommunen har under året deltagit i en processutbildning anordnad av Länsstyrelsen, Nutek, svenska ESF rådet och Europeiska socialfonden. Utbildningen syftar till att skapa kunskap/information och inspiration kring ungas entreprenörskap och avslutas i december 2007. Under 2007 kommer fokus att ligga på kommunernas lokala handlingsplaner. En inspirationsdag för politiker och chefer inom förskola och skola kommer att anordnas under våren.

Partnerskap med Vetenskapens Hus

Under året har ett nytt avtal med Vetenskapens Hus tecknats för att ytterligare stimulera barn, elever och personal att arbeta med naturvetenskap. Tre gymnasieskolor samt Fribergaskolan har besökt Vetenskapens Hus under året, sammanlagt 42 besök.

Utbildningssatsningar

Från Danderyds kommun deltar 19 pedagoger i vidareutbildning i *specialpedagogik 20p*. Utbildningen är på 4 terminer och bedrivs som distansundervisning med studiegruppsträffar och seminarier. Utbildningen avslutas våren 2007.

Danderyd, Täby, Vallentuna Vaxholm och Österåker kommuner startade tillsammans med nordostsektorns högskole- och kunskapscentrum hösten 2006 en gemensam *utbildning av barnskötare till förskollärare*. Utbildningen är på fyra terminer och bedrivs som distansutbildning med obligatoriska träffar. Från Danderyds kommun deltar 15 barnskötare.

Mottagandet av *lärarstudenter i den verksamhetsförlagda delen* av deras utbildning har engagerat ett stort antal handledare i kommunen under fyra års tid enligt den planering som framgår av handlingsprogrammet från 2003. Under vårterminen 2006 uppgick antalet lärarstudenter till 121 för att reduceras till 105 studenter under höstterminen 2006. Under året har 16 av de Danderydsplacerade studenterna avlagt examen.

Merparten av studenterna går grundutbildningen via Lärarhögskolan i Stockholm (f n 85 st). Därtill kommer från Gymnastik- och idrottshögskolan 15 studenter samt 5 utbildade akademiker i förkortad pedagogisk utbildning, KPU om 60 poäng.

Under hösten 2006 utbildades 20 handledare hos privata utförare i Danderyds partnerområde. Numera finns handledarlag förutom i produktionsorganisationens 22 skolor och förskolor också i Enebydungens förskola, Elevverket, Danderyds Montessoriskola, Viktor Rydbergs samskola och Marina Läroverket. Totalt finns nu 116 handledare fördelade på ett fyrtiotal handledarlag i enskilda och kommunala förskolor och skolor i Danderyds partnerområde.

Förskoleverksamhet

Förskoleverksamhet är det samlade begreppet för förskola, familjedaghem och öppen förskola. Skollagen, Danderyds utbildningsplan samt läroplanen för förskolan (Lpfö98) styr förskoleverksamheten. Läroplanen är vägledande för familjedaghemmen.

Verksamhetsöversikt

Danderyds förskolor erbjuder en mångfald pedagogiska inriktningar såsom Montessori, Reggio Emilia, Fröbel, natur och kultur, I Ur och Skur. Några förskolor har en kristen profil.

Utveckling i riket

Enligt "Skolverkets lägesbedömning av förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, skola och vuxenutbildning 2006" har andelen barn i förskoleverksamhet ökat varje år sedan 2000. De stora barngrupperna finns kvar. Gruppstorlekarna har i stort sett inte förändrats sedan 2002 och ligger på en hög nivå, i genomsnitt 17 barn. Många barn missgynnas av de stora barngrupperna. Framförallt små barn och barn i behov av särskilt stöd samt barn med annat modersmål och barn från socioekonomiskt mindre gynnade grupper vinner på att vistas i mindre barngrupper. Stora barngrupper medför dessutom ökad stress hos både barn och personal. De allra flesta föräldrar är dock nöjda med sina barns omsorg. Över 90 procent av de föräldrar som har barn i åldern 1 – 5 år är nöjda och vill inte byta till någon annan omsorgsform. Skolverket tog våren 2006 fram allmänna råd för kvalitet i förskolan vilka förutsätts leda till en positiv utveckling av verksamheternas kvalitet, bl a vad gäller gruppstorleken. Behovet av personal i förskolan kommer att öka under flera år framöver. Kommunerna har inte lyckats rekrytera den personal de önskar.

Bilden av Danderyd

Danderyd har en väl fungerande verksamhet. Barngruppernas storlek har minskat ytterligare, föräldrarna visar stor tillit till personalen och vi har inte samma svårighet med rekrytering som i övriga landet. Andelen högskoleutbildad personal tenderar dock att minska, varför förvaltningen i samverkan med några andra kommuner startat vidareutbildning för barnskötare.

	Danderyd		Kommun- grupp		Samtliga kommuner	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006
Inskrivna barn per årsarbetare	5,5	5,2	5,7	5,4	5,4	5,2
Ped högskoleutbildning	48 %	45 %	45 %	44 %	51 %	51 %

Ovanstående jämförelse mellan Danderyd och övriga kommuner i landet när det gäller antalet inskrivna barn per årsarbetare visar på en överensstämmelse på 5.2. En jämförelse med 2005 visar att barnantalet per årsarbetare förbättras, vilket till viss del beror på statliga medel.

Flertalet barn i behov av särskilt stöd är integrerade i den ordinarie förskoleverksamheten. Förskolepsykologen arbetar med att ge stöd till personalen kring enskilda barn men arbetar också övergripande med metodutveckling och fortbildning för en hälsofrämjande förskola.

Nyetableteringar

För att kunna bereda alla köande barn en förskoleplats tillskapades nya platser vid Baldersvillan i Västra Danderyd (15), vid Altorps förskola i Djursholm (15) samt vid Enebydungen i Enebyberg (ca 50).

Granskning/bedömning

Som framgångsrika metoder anger förskolorna;

- diskussioner och utbyte av kollegors kunskaper och erfarenhet
- planeringsdagar och personalmöten
- föräldraenkäter såväl egna som kommunens
- utvärdering av det egna arbetet
- utvecklingssamtal
- den nära kontakten med föräldrarna, föräldramöten samt vecko/månadsbrev

Under november 2006 genomfördes en enkät riktad till föräldrar med barn i förskolan. Enkäten visar genomgående på ett mycket bra resultat. (4-gradig skala)

		Nacka	Sollen tuna
Mitt barn känner sig trygg i förskolan	3.8	3.8	3.8
Det är arbetsro i verksamheten	3.5	3.4	3.4
Personalen bryr sig om mitt barn	3.8	3.7	3.7
Personalen motverkar aktivt att någon behandlas illa	3.7	3.6	3.7
Personalen är goda förebilder	3.7	3.7	3.7
Mitt barn tycker det är roligt att gå till förskolan	3.7	3.7	3.6
Jag får tydlig information om hur mitt barn utvecklas	3.3	3.4	3.4
Mitt barn lär sig fungera i grupp	3.8	3.7	3.7
Mitt barn har bra lärare	3.8	3.7	3.7
Jag är nöjd med verksamheten i mitt barns förskola	3.6	3.5	3.6
Jag kan rekommendera mitt barns förskola	3.7	3.6	3.7

De enskilda familjedaghemmen är indelade i fem grupper som träffas i stort sett dagligen med barnen och har olika aktiviteter. Under år 2006 gjordes besök från Utbildnings- och kulturkontoret hos de olika dagbarnvårdargrup-

perna. Trots att det var många barn i varje grupp trivdes barnen och fick utlopp för sin kreativitet. En minskning av antalet barn i några grupper är dock eftersträvansvärt. Från någon av grupperna framfördes att samverkan med deltidsförskolan inte fungerade helt problemfritt.

Kommunernas parklekar är idag en mycket liten verksamhet i riket. I Danderyd finns endast två med plats för 40 barn, som inte utnyttjas fullt ut. Det är dock viktigt att verksamheten finns till hands för bland annat infektionskänsliga och allergiska barn.

Sammanställning av förskolans kvalitetsredovisningar

Viktiga händelser och/eller projekt under året

Förskolorna arbetar med traditioner och pedagogiska upplevelser. Arbetet ute i naturen får allt mer utrymme. Förskolepersonalen anordnar tillsammans med barnen konstutställningar och ateljéverksamhet. Förskolorna arbetar med olika typer av projekt som t ex hälsa, kultur, kvalitet, saga, språk och kommunikation.

En förskjutning av verksamhetens fokus har skett från att tidigare utgått från fasta aktiviteter till att nu låta barnens behov alltmera få styra.

Stor satsning på kompetensutveckling sker inom olika områden bl a med stöd av Växtkraft Mål-3 och annan fortbildning.

Normer och värden /likabehandlingsplan

Värdegrundsfrågorna diskuteras på personalmöten och i samarbetet med föräldrarna. Barnen har blivit mer delaktiga i verksamhet. Några förskolor har bildat barnråd.

Som ett första steg att arbeta med barnens konflikthantering arbetar förskolorna med en pedagogisk modell som kallas för "STOP". Det innebär att barnen kan bestämma sin egen gräns och bli respekterad för den. Barnets uppsatta hand gör att även barn som inte har det talande ordet kan göra sig förstådd och bli visad respekt. Likabehandlingsplanen uppmuntras och uppges vara ett levande dokument. De kommunala förskolorna har utarbetat en gemensam plan fem enskilda förskolor har inte skickat in någon sådan. Många förskolor har förmånen att få arbeta med barn från olika länder.

Uppnådda resultat och utveckling från 2005

Förskolorna arbetar mer medvetet med värdegrundsfrågor. Genusperspektivtänkandet har fått ett allt större utrymme. Det förekommer regelbundna medvetna diskussioner i arbetslagen, i barngrupperna och i nätverk. Några förskolor har genomgått fortbildning i ämnet. Många förskolor har barn från andra kulturer och miljöer och ser det som en tillgång i arbetet med barnen. Detta har inneburit att personalen både fått en ökad medvetenhet och större

intresse för genusperspektivet. Förskolorna observerar barnen och delar in dem i mindre grupper. Arbetet med barnen utgår inte utifrån ålder och kön utan utifrån individens egna förutsättningar. Genom personalförstärkande medel har barngrupperna kunnat minskas.

Förbättrings/utvecklingsområden

Förskolorna upplever att det är viktigt att även fortsättningsvis ha ständigt återkommande diskussioner och att även ta in föräldrarna i arbetet med olika värdegrundsfrågor och medvetandegöra attityder mot pojkar och flickor.

Sammanfattande omdöme

Måluppfyllelsen är god. Arbetet med värdegrundsfrågor är något som genomsyrar hela förskoleverksamheten oavsett pedagogisk profilering. Utbildning om genusproblematik pågår. Likabehandlingsplanen uppges vara ett levande dokument i verksamheten.

Leken och lärandet

Leken utgör grunden i barns utveckling och lärande. Det är därför viktigt att personalen:

- organiserar verksamheten så att barnen ges rikligt med tid, rum och material för olika former av lek samt ger dem upplevelser som stimulerar fantasin, kreativiteten och förmågan att leka
- använder leken som ett medel såväl i arbetet med barngruppen som i arbetet med det enskilda barnets utveckling och lärande.

Av kvalitetsredovisningarna framgår att förskolorna delar in barnen i mindre grupper för att få bättre ro och för olika aktiviteter. En del förskolor har senarelagt måltiderna för att ge utrymme till mer sammanhängande tid för fri lek ute och inne. Några startar dagen utomhus. Det är viktigt att inte avbryta barnens lek i onödan och genom att observera barnen organiseras verksamheten efter barnens behov och intressen. Lekmaterialet byts ut och kompletteras regelbundet och hålls tillgängligt för barnen. Uterummet har blivit ett allt viktigare lekrum. Personalen är lyhörd för barnens behov och önskningsar.

Förändringar/förbättringar från 2005

Personalen har blivit bättre på att synliggöra barnens lärande. Barnen leker mer självständigt i den fria leken. Inom- och utomhusaktiviteterna har blivit flexibla. Spontana grupper bildas där barnens tillfälliga intressen får styra. Arbetet med att dokumentera barnens lekutveckling har fördjupats. Man ger barnen mer tid. Förbättringar sker beroende på vilka behov barnen i gruppen har. Personalen har fått kompetensutveckling inom området.

Lokalernas funktion diskuteras kontinuerligt.

Åtgärder/utvecklingsområde

Att ägna mer tid åt de barn som behöver extra hjälp med det sociala samspelet är ett utvecklingsområde som framhålls. Varje barn ska beredas möjlighet till mer egen tid. Utvärdering av arbetssättet så att läroplanens alla områden berörs, är ytterligare ett område.

Sammanfattande omdöme

Läroplanen genomsyras av en syn på lek som innebär att det finns ett starkt samband mellan lek, kreativt skapande och ett utforskande och nyfiket förhållningssätt.

Av kvalitetsredovisningarna framgår att verksamheten i förskolorna präglas av ett medvetet bruk av leken såväl ute- som inomhus för att främja varje barns utveckling.

Utifrån läroplanen och de allmänna råden är måluppfyllelsen mycket god.

Kontinuitet i personalgruppen

Kvalitetsredovisningarna visar att förskolorna har stabila personalgrupper och liten omsättning. Arbetsmiljöarbetet har blivit mer aktivt vilket medför trivsel för personalen och mindre sjukfrånvaro. Bra personalvård genom bl a friskvård för personalen.

En tydlig struktur vid öppning, stängning och övergångar framhålls som viktigt. Några förskolor försöker planera för att barnen ska få så få byten på förskolan som möjligt. I vissa fall följer någon personal med barnen vid nya grupsammansättningar eller byte av avdelning. En förskola betonar betydelsen av att ständigt ha en kommunikation pedagoger emellan när det gäller arbetssätt, förhållningssätt, med fokus på det bästa för barn idag och i framtiden. Pedagogisk stimulans och eget ansvar i arbetet är viktiga hörstenar i arbetet.

Förändringar/förbättringar från 2005

Statsbidraget har möjliggjort förbättringar såsom fast vikarie, färre barn i grupperna och högre personaltäthet. Flera förskolor har infört friskvård.

Sammanfattande omdöme

Flertalet förskolor har kontinuitet i både barn- och personalgrupp.

Lokaler och miljö

”Kommunen bör se till att förskolans utemiljö och lokaler är trygga, säkra, hälsosamma och utvecklande genom att:

- dessa är utformade så att de möjliggör en varierad pedagogisk verksamhet som stöder både enskilda barns utveckling och lärande samt grupprocesser
- såväl inne- som utemiljön är utformad så att det är möjligt för personalen att ha uppsikt över de barn som de ansvarar för
- kontinuerligt följa upp och utvärdera om inne- och utemiljö är ändamålsenlig”

Av kvalitetsredovisningarna framgår att förskolorna har bra och ändamålsenliga, ljusa och öppna lokaler. Lokalerna anpassas till barnens behov och ger möjligheter för barnen att leka, lära och utforska. Lokalerna är överlag lämpliga för fri lek under organiserade former samtidigt som de kan delas in i smågrupper med skapande verksamhet. Personalen utnyttjar alla utrymmen effektivt och försöker ständigt hitta flexibla lösningar efter barnens intressen och aktiviteter. Vid behov kan vissa ytor avgränsas. Vissa förskolor uppger att de satsat extra på utemiljön eftersom den blivit allt viktigare.

Förändringar/förbättringar från 2005

Förändringar av lokalerna sker kontinuerligt efter barnens behov. Rummens funktioner har förändrats och nytt material har kunnat köpas in. Smårummen har börjat utnyttjas bättre. Utemiljön har förbättrats. En förskola håller på att bygga en matplats ute som skall ha hög mysfaktor. Det finns genomtänkt planering av rummets utnyttjande.

Förbättringsområde

Här framhålls enkla åtgärder som skärmar och bokhyllor för att dela av rummen men ändå ha överblick.

Sammanfattande omdöme

Förskolorna lever väl upp till de normer som gäller lokaler och miljö. Förskolorna satsar i allt större utsträckning på utelek och förbättring av utemiljön.

Ansvar och inflytande/delaktighet

Alla som arbetar i förskolan skall

- visa respekt för föräldrarna och känna ansvar för att det utvecklas en tillitsfull relation mellan förskolans personal och barnens familjer.

Arbetslaget skall

- ansvara för att varje barn tillsammans med sina föräldrar får en god introduktion i förskolan
- föra fortlöpande samtal med barnens föräldrar om barnets trivsel, utveckling och lärande både i och utanför förskolan samt genomföra utvecklingssamtal

- ge föräldrarna möjlighet att utöva inflytande över hur målen konkretiseras i den pedagogiska planeringen
- beakta föräldrarnas synpunkter när det gäller planering och genomförande av verksamheten och
- se till att föräldrarna blir delaktiga i utvärderingen av verksamheten

Förskolorna har ett bra samarbete med föräldrarna. Samarbetet bygger mycket på den vardagliga kontakten vid hämtning och lämning. Problem som uppstår kan tas upp direkt. Föräldrarna får månadsbrev, inbjuds till föräldramöten, utvecklingssamtal och det finns föräldraråd. Viktigt att ha en tydlig dokumentation där föräldrarna bl a kan följa barnets utveckling och olika projekt. Föräldrarna uppmuntras att vara med på förskolan och har möjlighet att utvärdera sitt barns verksamhet genom enkäter, dels egna dels via kommunen. Verksamheten styrs utifrån barnens intressen och funderingar och barnen uppmuntras att ta egna initiativ. Deras inflytande och ansvar stegras kontinuerligt i barnen egen takt. Personalen genomför intervjuer med barnen.

Familjedaghemmen är en viktig länk mellan deltidsförskolan och hemmet.

Förbättrings-/utvecklingsmöjligheter

En ambition på förskolorna är att få föräldrarna att diskutera och bli mer aktiva på föräldramötena samt att på olika sätt förnya mötena i syfte att stärka föräldrarollen. Ytterligare ett förbättringsområde är att få föräldrarna mer delaktiga i kvalitetsarbetet. Dessutom planerar förskolorna att arbeta för att ytterligare öka barnens inflytande bl a genom att låta dem vara mer delaktiga i den dagliga planeringen.

Sammanfattande omdöme

Det finns en stor medvetenhet på förskolorna om betydelsen av att ha ett nära och bra samarbete med barnens föräldrar. Även barnens inflytande ska stärkas ytterligare. Målen i läroplanen samt i de allmänna råden kan anses väl uppfyllda. På flera förskolor pågår en fortsatt utveckling av samarbetet.

Utveckling och lärande

Av kvalitetsredovisningarna framgår att naturvetenskap och matematik ingår i det dagliga arbetet tillsammans med barnen. Genom att arbeta med det sinnestränande materialet kommer barnet i kontakt med olika dimensioner och får därigenom en djupare förståelse i matematik och andra naturvetenskapliga ämnen. Denna förståelse kan sedan överföras till mer abstrakta tolkningar inom svenska, matematik och andra naturvetenskapliga ämnen. Förskolorna använder sig av räkneramsor, matteteman, konstruktionslek, olika experiment och faktaböcker. Naturen har stort utrymme för att arbeta och stimulera barnen i naturkunskap.

Förbättrings/utvecklingsområden

Förskolorna vill bli bättre på att göra olika typer av experiment. De utvecklar och tillverkar hela tiden nytt material. Genom att hålla sig uppdaterad och fortlöpande utvecklas stimulerar personalen barnen. Naturen har stor betydelse.

Sammanfattande omdöme

Det pågår ett utvecklingsarbete på förskolorna vad gäller arbetet med naturvetenskap vilket är positivt. Medvetenheten är idag stor och ämnet är en del av det vardagliga arbetet med barnen, men förskolorna upplever att det behövs ytterligare kunskaper inom området.

Deltidsförskolan kompletterar familjedaghemmens verksamhet i naturkunskap och teknik.

Samverkan och övergångar

Av kvalitetsredovisningarna framgår att övergången till olika skolor varierar. Vissa förskolor uppger att de har ett mycket bra samarbete medan andra inte har något nämnvärt samarbete alls.

Förändringar/förbättringar från 2005

En plan har gjorts för övergången förskola - skola och samarbetet med skolan har utökats. Arbetet med övergången till skolan för familjedaghemmens barn sker huvudsakligen mellan deltidförskolan och skolan.

Förbättrings/utvecklingsområden

Önskvärt är en gemensam modell för övergången förskola – skola som gäller för hela kommunen. Några önskemål som framkommit är att arbeta efter den modell som utarbetats i Stocksund. Alla skolor borde ta sig tid att besöka barnen på sina förskolor. En tydligare överlämning där barnets behov och kunskaper redovisas till skolan efterlyses.

Sammanfattande omdöme

Förvaltningen konstaterar nu för femte året i rad att samarbetet mellan vissa förskolor och skolor inte fungerar tillfredsställande vad gäller övergången. Frågan är om det är möjligt att nå längre utan organisatoriska förändringar

Omvärldsbevakning/internationalisering

Av kvalitetsredovisningarna framgår att omvärldsbevakning och internationalisering är ett område som förskolorna i Danderyd kommit långt med. I

arbetet med detta är det barnets närmiljö som är viktig att utgå ifrån. Många förskolor har fadderbarn, FN-dagen uppmärksammas, aktuella ämnen och händelser tas upp på samlingen, barnen får pröva på maträtter från andra länder. Barnen har stor erfarenhet av resor i främmande länder och många har bott utomlands. Barn från olika länder och adoptivbarn går på förskolorna. Barnens frågor kring omvärlden diskuteras och analyseras på barnets nivå. Enebo – Enebybergs Montessoriförskola har med hjälp av projektmedel påbörjat ett utbyte av erfarenheter med en förskola i Polen.

Goda exempel

Som goda exempel uppges barnens resor i främmande länder, brevväxling med barn som bor utomlands och händelser i världen. En privatförskola har med stöd av Internationella programkontoret besökt och inlett ett samarbete med en förskola i Polen som lett till besök i bägge länderna.

Förbättrings/utvecklingsområden

Att välkomna personer med annan etnisk bakgrund att praktisera/ arbeta på förskolorna och att ytterligare utveckla arbetet med internationalisering uppges som utvecklingsområden.

Sammanfattande omdöme

Då omvärldsbevakning/internationalisering är ett område som förskolorna arbetar intensivt med samt fortsätter att utveckla är måluppfyllelsen mycket god.

Styrning och ledning

Av kvalitetsredovisningarna framgår att förskolorna bl a har pedagogiska råd, lokala utvecklingsgrupper samt ansvarsområden för personalen utifrån kompetens och intresse. Förskolecheferna finns tillgängliga och vet hur arbetet fungerar på avdelningarna samt sätter tillsammans med personalen upp mål som skall uppnås under året.

Uppföljning och utvärdering sker fortlöpande i verksamheten, genom gemensamma utvärderingsdagar, på personalmöten och utvecklingssamtal. En förskola uppger att personalen fått mycket kompetensutveckling med ekonomiskt stöd från ESF-rådet. Dessförinnan gjordes en kompetensanalys för att hitta prioriterade utvecklingsområden. Det framgår att personalen på förskolorna får mycket kompetensutbildning.

Goda exempel

Några goda exempel är att personalen är mycket nöjd med sin kompetenshöjning i verksamheten. Kompetensutveckling med hjälp av Växtkraft Mål 3 och olika hälsoprojekt pågår. Sätra ängs förskola har påbörjat ett långsiktigt utbildningsprojekt en så kallad passprofil. Nora herrgård och Altorps

förskolor har deltagit i Qualis och Prästkragens förskola har påbörjat kompetensutveckling i matematik i samarbetet med Växjö universitet.

Förbättrings/utvecklingsområden

Att starta samtals- och stödgrupper, utvärdera mera, fördjupa sig i LUS, sätta könsroller och jämlikhet ännu mer i fokus, hålla sig a jour med vad som händer inom forskning samt utbyta erfarenheter med andra förskolor, både inom och utanför kommunen är några utvecklingsområden som förskolorna har uppgett.

Sammanfattande omdöme

Flertalet förskolor har en chef som finns tillgänglig dagligen vilket gör att beslutsvägarna blir korta. Dessutom finns olika typer av ledningsgrupp/ansvarsgrupp på flertalet förskolor. Av kvalitetsredovisningarna framgår att personalen är nöjd med sin kompetensutveckling.

Förskoleklass, grundskola och skolbarnsomsorg

Verksamhetsöversikt

Kundval och konkurrens

I Danderyds kommun väljer alla föräldrar skola för sina barn. De gör ett aktivt val till förskoleklass, år 1, år 4 och år 7. Skolval på Internet infördes under 2006.

Förskoleklass

Förskoleklassen skall betraktas som undervisning i samma mening som i övriga skolformer. Utbildningen skall stimulera varje barns utveckling och lärande samt ligga till grund för fortsatt skolgång. Verksamheten styrs av läroplanen för förskoleklass och grundskola Lpo 94.

Alla sexåringar är inskrivna i förskoleklass. De flesta sexåringarna fanns under 2006 i kommunal förskoleklass. Förskoleklasserna är lokalmässigt integrerade i skolan. Den enskilda förskolan Enebydungen har egen förskoleklass.

Hösten 2006 är personaltätheten i Danderyds kommunala förskoleklasser hög, dvs 8,3 lärare per 100 barn. Personaltätheten har fortsatt att minska i riket som helhet och var läsåret 2005/06, 7,1 årsarbetare per 100 barn i kommunal förskoleklass, det är en minskning för tredje året i rad. I den fristående verksamheten var personaltätheten 7,9 årsarbetare per 100 barn.

Andelen personal med pedagogisk högskoleutbildning i förskoleklass (kommunal regi) var 86 procent i september 2006 i riket, jämfört med 72 procent i Danderyd.

Grundskola

Grundskolans uppdrag är att ge eleverna kunskaper och färdigheter samt främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. Verksamheten skall både överföra grundläggande värden och utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Utbildningen skall ligga till grund för elevernas fortsatta utbildning

Lärartätheten har ökat marginellt mellan ht 2004 och ht 2005 till 8,2 lärare per 100 elever i kommunala skolor, medan lärartätheten på fristående grundskolor har minskat något och var lå 2005/06 7,5 lärare per 100 elever.

I Danderyds kommunala skolor var lärartätheten 7,6 lärare per 100 elever för hösten 2006. Andelen lärare med *pedagogisk högskoleexamen* var i

Danderyds kommunala skolor 83 procent hösten 2006 jämfört med 86 procent hösten 2005.

	Danderyd		Kommungrupp		Samtliga kommuner	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006
Antal årsarbetare/100 elever	7,2	7,6	7,6	7,8	8,1	8,2
Ped högskoleutbildning	86 %	83 %	81 %	82 %	85 %	86 %

Arbetsmiljö

I den arbetsmiljöenkät som genomfördes i Danderyds kommunala skolor (inkl gymnasiet) under mars månad 2006 uppger 96,5 procent att de är nöjda eller för det mesta är nöjda med sin arbetssituation i Danderyds kommun.

SALSA

Enligt Skolverkets analysverktyg SALSA hamnar Danderyd på andra plats i modellberäknat värde bland kommuner i Stockholms län och på fjärde plats inom förortskommuner när hänsyn tagits till kommuners och skolors betyg, samt vissa bakgrundsfaktorer. Bilaga .?

Flexibel skolstart – flexibilitet i utbildningssystemet

I november 2004 anhöll de fyra kommuner som redan påbörjat flexibel skolstart om *försök med större flexibilitet i utbildningssystemet*. Detta har nu blivit ett av tre prioriterade områden inom avdelningen för lärande och arbetsmarknad inom Kommun och Landstingsförbundet. I dessa diskussioner ingår Danderyd som en av nio kommuner.

Under året har arbetsgruppen för flexibel skolstart och flexibelt lärande anordnat en konferens under titeln "Flexibel skolstart – flexibel skolgång" samt ett möte med syfte att beskriva dagsläget samt att diskutera insatser för 2007. En ny framställan om en flexibel skolstart beräknar man att överlämna till regeringen under våren.

Skolbarnsomsorgen

Skolbarnsomsorg är ett samlingsbegrepp för fritidshem, familjedaghem och öppen fritidsverksamhet. Öppen fritidsverksamhet är ett alternativ till fritidshem för barn i åldern 10 – 12 år. Där är barnen inte inskrivna. Skolbarnsomsorgens uppgift är att komplettera skolan såväl tidsmässigt som innehållsmässigt, samt erbjuda en meningsfull fritid och stöd i utvecklingen.

I Danderyd var 89 procent av 6-9 åringarna och 40 procent av 10-12 åringarna inskrivna på fritidshem/hemvist hösten 2006. Gruppstorlekarna är fortsatt stora, men har slutat öka.

Andelen personal i fritidshem (kommunal verksamhet) som har pedagogisk utbildning har ökat från 58 procent 2004 till 59 procent 2005 i landet som helhet. I Danderyd hade 41 procent av personalen högskoleutbildning hösten 2006.

Elever i behov av särskilt stöd

En likvärdig utbildning innebär inte att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt eller att skolans resurser ska fördelas lika. Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar och behov. Det finns också olika vägar att nå målet. Lpo 94.

Resursbidrag

I skolpengen ingår en resurs för att stötta elever med läs-, skriv- och matematiksvårigheter eller behov av specialgymnastik. I första hand skall lösningar för elever i behov av särskilt stöd utarbetas inom skolans ram. Rektor har möjlighet att söka ett resursbidrag för elev med extraordinära svårigheter som hindrar eleven att nå målen och få godkända betyg för fortsatta studier på gymnasiet. Till grund för en ansökan ligger åtgärdsprogram som upprättats i samråd med elev och vårdnadshavare, där det kontinuerliga arbetet dokumenteras och utvärderas.

Rektor kan ansöka om resursbidrag för specialpedagog, resursassistent i skola, på fritidshem eller hemvist. Rektor kan även ansöka om bidrag för elev i behov av svenska som andra språk, liksom för elev med fysiska funktionshinder. Resursbidrag utgår till både kommunala och fristående skolor på lika villkor. Under hösten 2006 har 128 elever i kommunens skolor fått del av resursbidrag, jämfört med 120 elever ht 2005 och 36 elever i fristående skolor eller skolor i annan kommun, jämfört med 44 elever ht 2005.

Resursklasser

Inom kommunen finns en satsning på små resursklasser för målgrupper vars specifika och uttalade behov nödvändiggör en anpassning av miljö och pedagogik i liten grupp. De är fördelade på några av kommunens skolor, vilket innebär en begränsning i föräldrars valfrihet. Behovet av resursklasser fastställs i samråd mellan rektorer och Utbildnings- och kulturkontoret (Ukk). Målet är att möjliggöra för eleven att få godkända betyg för fortsatta studier och att återföra eleven till vanlig klass, alternativt med anpassad kravnivå och med stöd av de strategier eleven behöver för att kompensera sina begränsningar.

Kommunen erbjuder resursklass för elever med Aspergers syndrom och liknande funktionshinder, från förskoleklass till och med gymnasiet. Verksamheten erbjuds från förskoleklass t o m skolår 6 på Vasaskolan, för skolår 4 - 6 på Brageskolan, för skolår 7 - 9 på Fribergaskolan och för gymnasieelever på Danderyds gymnasium.

För elever med tal- och språkstörning erbjuds plats i tal- och språkklass, en möjlighet som finns från förskoleklass t o m skolår 6 på Stocksundsskolan. En grupp finns på Kyrkskolan för elever med långsam inlärnin g skolår 4 – 6 Kommunens förberedelseklass för nyanlända elever finns på Kevingskolan, där rektor också har i uppdrag att organisera kommunens modersmålsundervisning. Under året har undervisning förmedlats i ett tiotal språk till 166 elever och studiehandledning på sitt modersmål har 6 elever fått.

Ett 40-tal elever får ett anpassat stöd i kommunens resursklasser. Utanför kommunen finns ett fåtal elever placerade i resursklass med specialinriktning. Varje elev i resursklass har en fadder- eller hemklass, där eleven deltar utifrån sina förutsättningar.

På Framnäsgruppens skola finns möjlighet till skolplacering, i samarbete med Socialförvaltningen. Kommunen samarbetar med ett resursteam från Svalnäs terapiskola. Arbetet samordnas med elev, föräldrar och skolpersonal för att möjliggöra fortsatt skolgång på hemskolan. Denna typ av insats omfattar ett mindre antal elever.

Elevvårdssatsningar

På kommunens grundskolor från förskoleklass till år 6, finns skolpsykologer anställda för konsultationer, handledning till personal, föräldrasamtal, utredning och bedömning av elever och övergripande elevvårdsarbete. På kommunens grundskolor år 7 - 9, finns kuratorer anställda för stöd, psykosocialt och samhälleligt elevvårdsarbete, riktat till elever, föräldrar och personal.

Utöver nämnda resurser tillhandahåller Ukk en hörselpedagog på 20 procent som via skolhälsovården erbjuder hjälp och stöd till elev och skola, samt en speciallärare på 25 procent vars uppdrag är att i BAS-teamets utredningsuppdrag förmedla pedagogisk bedömning och förslag till pedagogiska åtgärder.

”BUS” är en förkortning som står för *Barn och ungdomar som behöver särskilt stöd från såväl kommun som landsting*. Huvudsyftet med begreppet BUS är att barn, ungdomar och deras familjer ”inte ska komma i kläm, bollas runt eller falla mellan stolarna” med sina behov av stöd och hjälp, i kontakterna med olika samhällsorgan. BUS står för en gemensam policy att samordna insatserna kring barn och ungdomar som behöver särskilt stöd från både kommunen och landstinget.

Ett omfattande utvecklingsarbete startade med BUS - utredningens tillkomst våren 2000. Utredningen har haft ett starkt politiskt stöd för att åstadkomma en bättre samordning av de resurser som finns för barn och ungdomar som behöver särskilt stöd. Huvudmännen beslöt hösten 2005 att förlänga BUS - policyn med smärre kompletteringar att gälla t o m december 2008. Arbetet med ett lokalt samverkansavtal för BUS -arbetet behöver fullföljas, vilket konstaterats i kommunens interna samverkansmöten för BUS - frågor

Kommunen har interna forum för BUS -samverkan där representanter för socialförvaltningen, landstingets enheter och Utbildnings- och kulturkontoret har återkommande träffar.

Kommunen har under året inlett ett förnyat samarbete med Specialpedagogiska institutet (SIT). En kontaktperson som kan förmedla eller komma ut och ge pedagogiska konsultationer och som håller kommunen uppdaterad på SIT:s kommande utbud av kurser och föreläsningar, vilka är kostnadsfria för kommunen.

Granskning/bedömning

Kvalitetsuppföljningar ingår i det kommunala uppföljningsansvaret att på olika sätt tillgodose att alla barn får en bra skolgång. Olika typer av kvalitetsundersökningar genomförs enligt granskningsplanen. Syftet när det gäller elever i behov av särskilt stöd är att följa upp och utvärdera satsningarna, hur kvaliteten upplevs för de elever som får ta del av det särskilda stödet, samt ge stöd till underlag för fördelning av resurstöd och framtida budget.

Under mars-april 2006 genomfördes en enkät till personal i grundskolan som arbetar med elever som fått ta del av det särskilda stödet från Ukk. Rapporten förmedlar att de medel som betalats ut i form av resursbidrag har varit långt ifrån det skolorna önskat. Ändå anser över hälften av personalen som svarat, att skolan har tillräckliga resurser och en miljö anpassad för elever i behov av särskilt stöd. Bedömningen är att skolorna gör ett bra arbete för de elever som har behov av extra resurser, vilket enkätsvar från föräldrarna oktober-november 2005, men även enkätsvar från personalen, till stor del visar.

En majoritet av dem som arbetar med eleverna är med vid framtagandet av elevens åtgärdsprogram. De särskilda kunskaperna kan genom dokumentationen också användas av andra som arbetar med eleven. Hinder i arbetet uppkommer då skolan inte får tillräckligt stöd från hemmet i arbetet kring eleven och då föräldrar har svårt att acceptera och förstå sitt barns problematik eller funktionshinder. Här blir det tydligt att utredningar med skriftlig dokumentation är viktiga, inte minst i de fall föräldrar ändå accepterat att utredning görs. Det är viktigt att professionellas arbete håller hög kvalitet i utredningar och att återgivning sker med stor skicklighet och omsorg om processen med föräldrar, som trots att de accepterat utredning har svårt att ta emot resultatet av utredningen och bedömningen av barnet.

Verksamhetsbesök i kommunens resursklasser/resursgrupper genomfördes under april och maj 2006 och innefattade intervjuer med både personal och elever. I resursgrupperna bedrivs verksamhet av hög kvalitet, av pedagoger och personal med hög kompetens, till elever som på grund av sitt funktionshinder annars inte skulle kunna delta i skolarbetet. Eleverna trivs och är nöjda med stödet. Den höga personaltätheten är motiverad, liksom behov av flexibla lokaler anpassade för verksamheten.

Kvaliteten på de åtgärdsprogram eleverna har med sig från tidigare klasser varierar. Dokumentation på utredningar efterlyses, så att de särskilda kunskaperna i utredningar kan användas i arbetet med barnen. För personalen är det värdefullt att kunna följa elevens utveckling över tid, vilket också gör dokumenterade bedömningar nödvändiga.

Skolkuratorerna i Danderyds kommun rapporterar att de får ta behandlingsamtal de inte bör ta på skolan, då kötiden till BUP är så enormt lång. Det är svårt att skicka föräldrar till BUP då det tar månader innan de får tid. Arbetstiden medger inte att skolkuratorerna tar på sig tidskrävande behandlingsamtal. Kurators tid på skolan räcker inte till för alla ärenden på skolan. Kuratorerna efterlyser att samarbetet med BUP borde mer kontinuerligt komma igång igen.

Skolpsykologerna i Danderyds kommun har reviderat och förnyat sin verksamhetsplan. Erfarenheter från 2006 förmedlar att föräldrar efterfrågar råd och stöd från psykologen i mycket större omfattning än tidigare, föräldrar känner oro i sin föräldraroll, fler barn är stressade, fler utåtagerande barn som skolan har svårt att hantera utan ett samarbete med både socialkontor, BUP, föräldrar och skola. Lång väntetid hos BUP gör att föräldrar har svårt att få tider för råd och stöd i sin föräldraroll. BUP återremitterar elever och föräldrar till psykologen på skolan.

Talkliniken har också lång väntetid, innan barn och föräldrar får träffa en logoped.

Granskning/ bedömning

Som framgångsrika metoder för att kunna bedöma och förbättra kvaliteten i förskoleklass, grundskola och skolbarnsomsorg anger enheterna själva bl a

- Enkäter
- Läs- och skrivutvecklingsschema LUS och SUS
- Intervjuer och observationer
- Elevernas utvärderingar/Portfolioreflektioner
- Personalens utvärdering
- Qualis – samlad kvalitetsbedömning av skolan

Skolbarnsomsorg

Verksamhetsbesök har under hösten gjorts på nio fritidshem (utvalda av förvaltningen). De avdelningar som fick besök valdes slumpartat. Besöken genomfördes av extern granskare.

Kvaliteten och måluppfyllelsen är enligt rapporten god och barnen trivs och är nöjda. Observationerna har visat på god och på flera håll mycket god stimulerande och innehållsrik verksamhet för barnen. Där personalen aktivt deltar i barnens aktiviteter uppvisar avdelningarna *mycket god kvalitet*. Lek och skapande är viktiga inslag i fritidshemsverksamheten och ter sig än mer viktiga i områden där barns fritid är inplanerad med många bundna aktivite-

ter. Ett tydligt könsmonster märks i lekarna och föreslås vara ett område att sätta fokus på i kommande verksamhetsuppföljningar.

Personalens utbildningsnivå, ljudnivån i lokalerna och samarbetet mellan skola och fritids visar ett förbättrat resultat i jämförelse med undersökningen 2004.

Vid de granskade avdelningarna kan det inte konstateras något direkt samband mellan kvalitet och barngruppens storlek, personalens utbildning (den är generellt hög), personaltäthet, personalens planeringstid (varierar mellan 2-6h/person och vecka) eller graden av samarbete och integrering mellan skola och fritids.

Ett av de mest centrala kriterierna för att verksamheten ska uppvisa god kvalitet tycks vara personalens förmåga att kunna uttrycka fritidshemsarbetes mål och syfte samt den egna yrkesrollen.

Barn i behov av särskilt stöd är integrerade i de vanliga barngrupperna och har ibland stöd av elevassistenter, Elevassistenterna får stöd av specialpedagoger och i förekommande fall även av skolpsykolog.

Under november har en enkät besvarats av föräldrar till barn inom skolbarnsomsorgen i åldern 6 -9 år. Resultatet visar att 97 procent av föräldrarna instämmer helt eller instämmer i att barnet tycker att det är roligt att komma till fritids.

Fritids använder ofta "uterummet", bibliotek och gymnastiksal som komplement till ordinarie lokaler som ger möjlighet till blandade aktiviteter. 79 procent av föräldrarna instämmer i att lokalerna är ändamålsenliga. Det är dock stora variationer mellan enheterna och samutnyttjas ofta av skolan.

69 procent av föräldrarna instämmer helt/instämmer i att det finns platser på fritidshemmet där barnet kan få lugn och ro. I utbildningsplanen uttrycks att 90 procent av föräldrarna ska vara nöjda med den fysiska miljön.

80 procent av föräldrarna instämmer/instämmer helt med att det är tillräckligt många vuxna på fritids.

Grundskola

Individuella utvecklingsplaner och skriftlig information

Skolorna ska från och med den 1 januari 2006 sammanfatta vilka insatser som skolan, vårdnadshavaren och eleven åtar sig för att eleven ska nå målen på lång och kort sikt (IUP).

Den granskning som gjordes hösten 2006 visar att samtliga enheter har utarbetat individuella utvecklingsplaner enligt den förordningstext som gäller.

Den nya förordningen om individuella utvecklingsplaner har inneburit att den skriftliga informationen till vårdnadshavaren har blivit tydligare och vårdnadshavaren har möjlighet att i god tid före utvecklingssamtalet förbereda sig.

Sammanställning av förskoleklassens, grundskolans och skolbarnsomsorgens kvalitetsredovisningar

Verksamhetens utveckling samt viktiga händelser under året

Många enheter har angett viktiga händelser såsom kompetensutveckling av personal bla i Charlie, NTA och IUP. Den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) uppger flera enheter som positivt för verksamhetens utveckling.

Kommunikationsverktyget Schoolsoft har installerats och utvecklats på flera enheter under året liksom "Framtidens klassrum", det digitala klassrummet.

Skolår 7-9 anger bla händelser av internationell karaktär samt arbetet kring kriterier, mål och betyg som viktiga händelser.

Qualisgranskningen fortsätter på flera enheter och certifieringen av Stockundsskolan har enligt skolan varit en viktig del i enhetens utveckling.

Sammanfattande omdöme

Förvaltningen konstaterar att det pågår mycket utvecklingsarbete och engagemang på skolorna.

Normer och värden/likabehandlingsplan

Skolorna arbetar aktivt med en mängd värdegrundsfrågor och genomför i samband med läsårets början t ex olika temaarbeten.

Skolorna strävar efter att engagera elever, personal och föräldrar i värdegrundsarbetet. Föräldrarna delges ofta i början av läsåret information om skolans regler och hur skolan arbetar med värdegrunden.

Vasaskolan har under året låtit en extern granskare se över skolans planer och rutiner som rör kränkande särbehandling. Skolan uppger att utvärderingen har stärkt personalen i deras arbete med värdegrundsfrågor.

I skolan skall det inte accepteras några former av kränkningar. För att tydliggöra ansvaret för kommuner och skolor har en ny lag införts om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling samt skyldighet att upprätta en likabehandlingsplan. Planerna har samlats in och granskats av förvaltningen under hösten. Alla skolor har lämnat in likabehandlingsplaner.

Planerna innehåller;

- hur det förebyggande arbetet går till
- vilka rutiner som finns för upptäckt

samt

- vem eller vilka som ansvarar för utredningar och åtgärder

Skolornas resultat av egna enkäter (femton av arton) är svåra att jämföra eftersom frågor på enkäterna varierar och endast sju skolor redovisat hela eller delar av enkätresultat i siffror. Övriga har endast kommenterat resultatet.

Vuxnas närvaro på raster och omklädningsrum är viktiga för att eleverna ska känna sig trygga.

Av de resultat som redovisats framgår det att eleverna trivs och känner sig trygga i skolan, men att det också finns elever som känner sig kränkta av andra elever.

Den livsstilsundersökning som genomfördes i Stockholms län under våren 2006 skolår 9 och åk 2 på gymnasieskolan visar att 93 procent av flickorna och 91 procent av pojkarna i Danderyd trivs i skolan. 20 procent av flickorna och 16 procent av pojkarna uppger att de känt sig mobbade eller trakasserade i skolan under läsåret 2005/06.

Kevingskolans rektor och fyra ytterligare personer på skolan har genomgått utbildning via projektet ”Jämställt vägval” för att säkerställa arbetet med ökad jämställdhet. Samtliga elever i skolår 4-6 på Vendestigens skola anser att personalen behandlar eleverna lika.

Det krävs en ökad medvetenhet i jämställdhetsfrågor i personalgruppen. VRS påpekar att en studie med inriktning på att alla elever känner att deras röst blir hörd skulle kunna bidra till att synliggöra arbetet i klassrummet.

Fribergaskolan efterlyser en genuspedagog i kommunen.

Sammanfattande omdöme

Mot bakgrund av skolornas beskrivningar av arbetet med normer och värden bedöms *måluppfyllelsen som god* men utbildningsplanens mål att 100 procent av elever och föräldrar skall vara mycket nöjda eller nöjda med individuell omsorg och trygghet kan inte sägas vara uppnått.

Det är viktigt att skolorna aktivt arbetar för att motverka traditionella könsmonster och att vara goda exempel. Könsperspektivet ska vara synligt i val av innehåll men också påverka skolans organisation och planering.

Förvaltningen anser att enheternas arbete med jämställdhetsfrågor har utvecklats men kan förbättras och att arbetet mot kränkande och diskriminerande behandling måste stå i fortsatt fokus.

Utveckling och lärande/kunskaper

Inom skolbarnsomsorgen planeras aktiviteterna av barn och personal och den fria leken är ett viktigt inslag. Personalen är oftast organiserad i arbetslag, där lärarpersonal och fritidspersonal ingår. Arbetslagsmöten ger möjlighet att planera tillsammans där de olika kompetenserna tas till vara. Ofta arbetar fritidspersonal på skoltid och möjliggör t ex arbete med mindre elevgrupper. Det förekommer även att skolpersonal arbetar på fritids. De fristående skolorna uppger att skolpersonal kontinuerligt arbetar på fritids.

De flesta skolor uppger att fritidspersonalen helt eller delvis är med på utvecklingssamtalen.

Skolan stödjer eleverna i att bli utforskande och självständiga genom grupparbeten, självständigt arbete, diskussioner och egen planering. I den egna planeringen närmar sig eleverna sina egna mål i de olika ämnena. Genom ett varierat arbetssätt och varierade läromedel samt olika grupperingar anpassar skolan arbetet efter elevernas behov. Ett stort antal specialpedagoger stöttar lärare och elever.

Kunskaperna dokumenteras i Portfolio och genom elevens och lärarens utvärderingar samt diagnoser. Enheterna uppger att Schoolsoft är till stor hjälp när det gäller dokumentation som berör elevernas studier och sociala utveckling.

Språket utvecklas tidigt genom arbete enligt Bornholmsmodellen, "Språket lyfter" och olika läsprojekt. Elevens tillit till den egna förmågan utvecklas genom IUP och Portfolioarbete.

VRS har ett medvetet arbete med entreprenörskap. Allt från projektveckor som från idé till handling till mer arbetslivsinriktade insatser. Fribergaskolan och Mörbyskolan anger praovveckor som viktiga inslag. Övriga skolor saknar beskrivningar av arbete med entreprenörskap.

Elevers läsutveckling

Samtliga enheter redovisar resultat från läsutvecklingsschema skolår 1,3 och 6. Två fristående skolor använder sig av annat system för läsutveckling, där en av skolornas resultat går att jämföra med LUS.

Resultatet visar att 98 procent av eleverna i skolår 1 uppnår målet. I skolår 3 uppnår 87 procent av eleverna målet. Det är en ökning med tre procent jämfört med 2005. Elever som inte når målen får extra stöd. För skolår 6 redovisas att 81 procent av eleverna uppnår målet. Flickorna (95 procent) uppnår målet i högre utsträckning än pojkarna (75 procent).

Bilaga 4 - elevens läsutveckling skolår 1,3 och 6 år 2004 - 2006

Naturvetenskap och teknik

Medvetenheten har ökat i skolorna om vikten av att stimulera elevernas intresse i naturvetenskap och teknik. NTA (Naturvetenskap och Teknik för Alla) ett skolutvecklingsprojekt som stödjer grundskolans lärare i deras strävan att stimulera barns och ungdomars intresse i biologi, kemi, teknik och fysik. Sedan höstterminen 2006 arbetar 46 klasser på 9 skolor med tretton olika teman.

För övrigt arbetar skolorna med konstruktionsdagar och särskilda NO dagar. Kyrkskolan uppger att eleverna har utvecklat en ökad vana att experimentera och att uttrycka sig i naturvetenskapliga termer.

Vetenskapens Hus har besökts av lärare och elever. ”Teknikspanarna” – teknikföretagens satsning på elever och lärare, liksom ingenjör Lundström, som har besökt några skolor.

Projektet Röda tråden i matematik har som syfte att skapa en helhetssyn på ämnet matematik. Under våren gjordes en inventering av skolornas läromedel. Diskussioner ha förts om diagnoser i olika skolår och gruppen föreslår en gemensam diagnos för skolår 3.

Samtalen har också berört vad som kan göras åt de svaga elevernas kunskaper inför gymnasiets matematik A kurs. Gymnasiet upplever att ansvaret ligger på grundskolan.

På VRS och Mörbyskolan erbjuds eleverna i år 9 att läsa/tentera gymnasieskolans A-kurs i matematik.

På VRS erbjuds eleverna att läsa upp till matematik F, som kan läsas på VRG. Inom elevens val erbjuder VRS kurser inom NO sektorn. Skolan har under året arbetat med ett finländskt matematikmaterial i år 8. Utvärdering sker under vt 2007.

Sammanfattande omdöme

Måluppfyllelsen är god

Det finns en stor medvetenhet i att skapa goda förutsättningar för elevernas utveckling och lärande. Skolorna visar goda exempel på samsyn och samverkan för att skapa en helhetssyn på barnet. Fritidspersonalens deltagande i utvecklingssamtalen har ökat.

Kommunen deltar i projektet Ungt Entreprenörskap bl a i syfte att utveckla barns och elevers kreativitet, skapa nya pedagogiska arbetsformer och bygga nätverk mellan skola och samhälle.

Förvaltningen ser positivt på att arbetet med LUS ytterligare har utvecklats under året. En god läsförmåga är grunden till allt lärande och fler elever ska uppnå målen och *särskilt pojkers läsutveckling bör uppmärksammas*

Det är viktigt att skolorna fortsätter att arbeta med att stimulera elevernas intresse för *naturvetenskap, teknik och matematik*.

Avgångsbetygen i skolår 9 visar att pojkar i Danderyd i år liksom 2005 har svårast att nå målen i kemi och fysik. I teknik har 3,3 procent (14 elever) av eleverna inte nått målen. Flickorna hade svårast att nå målen i idrott och hälsa samt fysik och kemi. Kvalitetsredovisningarna saknar analyser av vad resultatet beror på.

Under våren 2007 kommer den internationella undersökningen TIMSS 2007 att genomföras. Undersökningen avser elevers kunskaper i matematik och de naturvetenskapliga ämnena i skolår 4 och 8. Ungefär 10 000 elever från Sverige kommer att delta.

Bedömning och betyg

Av eleverna i Danderyd i skolår 5 uppnådde 99 procent målet i svenska, 99 procent målet i engelska och 97 procent målet i matematik i nationella proven. Samtliga resultat visar på en förbättring jämfört med 2005.

Enligt det sammanvägda resultatet från de tre delproven i svenska uppnår 99 procent av eleverna i skolår 9 målen i svenska och 96 procent uppnår målen i matematik. Matematik framstår som det ämne där eleverna verkar ha det svårast att uppnå målen. I Danderyd liksom i riket, där 87,7 procent av eleverna uppnår målet. I engelska uppnår 99 procent av eleverna målet i Danderyd.

I Skolverkets resultat från insamling av ämnesprov 2006 konstaterar man att ” föräldrars utbildningsnivå, då främst moderns, har högst förklaringsvärde vid analyser av elevers resultat i grundskolans senare del och gymnasieskolan”.

I Danderyd har 91 procent av eleverna nått målen i alla ämnen. Det är en svag försämring jämfört med 2005. Motsvarande siffra för riket är 76 procent. Danderyd uppvisar ett av rikets högsta betygsmedelvärden (samtliga skolor) med 243 av 320 möjliga poäng i slutbetyg i skolår 9. Motsvarande siffra för riket är 207 poäng. Flickor, i riket, hade 218 poäng jämfört med 196 poäng för pojkar. För flickor i Danderyd var siffran 253 poäng och för pojkarna 231 poäng. Flickorna i Danderyd liksom i riket har ett högre genomsnittligt meritvärde än pojkarna.

Mats Björnsson konstaterar i sin rapport ”Kön och skolframgång ”– tolkningar och perspektiv att skillnaderna mellan pojkar och flickors utbildningsresultat är lika stor i alla sociala kategorier. Slutsatsen är därför att kön som faktor har ett klart samband med utbildningsresultat.

I en studie från Skolverket 2006² anges att förklaringen till skilda attityder till skolarbetet anges bero på att många pojkar tycks ha svårt att förena sin manlighet med studieintresse, vilket i sin tur härleds till de olika förväntningar som ställs på flickor och pojkar.

Regeringen gav Myndigheten för skolutveckling i uppdrag att presentera åtgärder för att minska könsskillnaderna i utbildningsresultat med fokus på pojkars skolresultat. I Myndighetens förslag på insatser syns bl a forskning och kunskapsöversikter, internationell samverkan, förskolans erfarenheter samt stöd till utvecklingsarbete.

Betygs och provresultat framgår av bilagor.

Sammanfattande omdöme

Måluppfyllelsen är mycket god avseende meritvärde på kommunal nivå och är högst i landet. Kommunens mål att eleven skall ha nått minst godkänd nivå **i alla ämnen** kan inte sägas vara nått.

Ett ökat fokus på måluppfyllelsen i samtliga ämnen i skolår 5 bör ske.

Skolans uppdrag att verka för jämställdhet och en likvärdig utbildning vilar på övertygelsen om att skillnader i utbildningsresultat mellan pojkar och flickor inte ska ses som naturgivna mönster och är möjliga att påverka.

Frågor som berör orsaker till könsskillnader i utbildningsresultat bör fortsatt analyseras av skolorna för att ge underlag till reflektion och diskussion. De tre 7-9 skolorna har på olika sätt gjort analyser av resultaten. I en rapport från 2006³ framstår det som att det saknas ett genusperspektiv i personalens diskussioner om undervisningens innehåll, arbetssätt och resultat".

Under hösten 2006 påbörjades diskussioner med de tre 7-9 skolorna som är verksamma i kommunen i syfte att skapa förutsättningar för en samsyn mellan lärare på skolorna kring bedömningsprocesser och betygssättning. Arbetet kommer att påbörjas tidig vår 2007.

Förvaltningen avser att under våren ta in resultat på nationella prov skolår 5 fördelat på pojkar och flickor samt sätta ökat fokus på måluppfyllelsen i samtliga ämnen i skolår fem.

Hälsa och livsstil

Stress, fysisk aktivitet och kost

---

² Könsskillnader i måluppfyllelse och utbildningsval

³ Granskning av ett begränsat antal skolor, 17 stycken, under våren 2006(Skolverket)

För att begränsa stress hos eleverna framhåller enheterna att massage, RörelseRo, elevens delaktighet, god framförhållning, tydliga mål och individuella planeringar är framgångsrika metoder.

Enligt den livsstilsundersökning som genomfördes i Stockholms län i maj 2006, uppger 48 procent av pojkarna och flickorna i skolår 9 att de får vara med och planera vad de ska göra i undervisningen i Danderyd. 48 procent säger att det stämmer ganska bra/mycket bra att det är hög ljudnivå och stöktigt på lektionerna.

Fribergaskolans enkätsvar (samtliga elever) från hösten 2006 visar på helt andra resultat: 87 procent av eleverna anser att de får vara med och planera sitt arbete på skolan och 94 procent anser att det råder arbetsro på skolan.

Skolorna har minskat sockermängden i kosten och mellanmålen har blivit nyttigare. Att det är lugn och ro och att det ges ordentligt med tid vid lunchen anges som viktiga faktorer för att minska stressen. Den fysiska aktiviteten är väl utvecklad inom skola och skolbarnsomsorgen och fler enheter är engagerade i Handslaget. Två enheter har idrottslärare anställda på fritids.

Drogförebyggande arbete

SET och "Charlie" är exempel på hur skolorna i de yngre åldrarna försöker stärka elevernas självförtroende och att våga säga nej. Föräldrainsformation och samarbete med föräldrar har utvecklats bl a genom ÖPP. På Vasaskolan pågår programmet "Steg för steg" i skolår 6. Ett program som bl a bygger på föräldraträffar. Skolan anger att alla är mycket positiva till arbetet. VRS kommer att återuppta DISA projektet.

Enligt ovan nämnda livsstilsundersökning, (skolår 9 och åk 2 på gymnasiet) i Danderyds kommun, konsumerar eleverna alkohol frekvent och i relativt stora mängder. Tobaksrökning bland flickor är ett problem samt att bruket av narkotika ökar för alla utom för gruppen pojkar i skolår 9. Vidare visar undersökningen att flickor i åldern 15 år mår allt sämre. Ängest och sömnsvårigheter är vanliga.

Ungt Fokus är ett samarbetsprojekt för att ta fram åtgärder för det fortsatta drog- och tobaksförebyggande arbetet. Skolorna i kommunen med elever i åldrarna 12 - 18 år har delats in i tre samverkansgrupper tillsammans med fältarbetare, polis och fritidsledare. Olika seminarier och informationsmöten har även i år genomförts.

Med anledning av resultatet från livsstilsundersökningen har Ungt Fokus föreslagit ett antal åtgärder i syfte att utveckla det förebyggande och förstärkande arbetet.

Sammanfattande omdöme

Arbetet med och att analysera vad stressen bland eleverna och särskilt

bland flickorna beror på måste utvecklas.

Flera studier visar att den psykiska ohälsan bland skolbarn ökat över en längre tid, särskilt bland flickor SOU 2006:77⁴. Utredningen visar också att de flesta grundskoleelever gör skillnad på press och stress, där press är något kul och nödvändigt och stress något negativt. Det finns betydande skillnader mellan pojkars och flickors upplevelse av stress. Majoriteten av ungdomarna anser att skolan är den främsta stressframkallande faktorn. Ungdomarna anser att skolstressen framförallt beror på att för mycket av skolarbetet sker i hemmet.

Det är en positiv utveckling att föräldrar/vårdnadshavare engageras i det drogförebyggande arbetet. Det drogförebyggande arbetet måste fortsätta på inslagen väg. *Föräldrar i samverkan med skolan* och andra berörda måste arbeta aktivt med drogförebyggande och andra frågor som berör ungdomars hälsa.

Samverkan och övergångar

Skolorna har planer för hur övergångar mellan skolår och skolor ska gå till. Blivande klasslärare i skolår 1 deltar så ofta som möjligt i f-klassens arbete under senare delen av vårterminen. Ofta finns elever och lärare i samma arbetslag.

Överlämnande- och uppföljningskonferenser förekommer mellan skolår 6 och 7.

Flera enheter har under året fortsatt att revidera sina kursplaner. Det förekommer flera konstellationer i kommunen för att skapa helhetssyn på kunskapsutvecklingen i framförallt basämnen. Trä/metall- och textilslöjdlärarna träffas regelbundet för att diskutera kursplaner. ”Röda tråden” som pågår i matematik från f - gymnasieskolan har bidragit till en bättre helhetssyn på ämnet och lärandet. Användandet av läsutvecklingsschema och arbetet med NTA i de yngre åldrarna bidrar till helhetsperspektiv.

Arbetet med IUP har inneburit att informationen om elevernas kunskaps- och sociala utveckling har blivit tydligare och kan förmedlas mellan skolor och lärare.

Flexibilitet i utbildningssystemet syns framförallt i det att elever i förskoleklass har möjlighet att beroende av sina förutsättningar kan delta i verksamheten för skolår 1. Elever i skolår 7 – 9 har möjlighet att läsa vissa gymnasiekurser.

Samverkan med arbetslivet sker genom praoveckor, temaveckor om arbetslivet samt studiebesök i skolår 8 och 9. Vendestigens skola har prao för elever i skolår 6.

---

⁴ [SOU2006:77 Ungdomar stress och psykisk ohälsa](#)

Sammanfattande omdöme

Det är viktigt att överlämnandekonferenser görs tydliga, så att eleverna kan få sina individuella utvecklingsplaner tillgodosedda. Resultat av LUS, nationella prov och Portfolio är till god hjälp vid övergångar.

I det målstyrda skolsystemet borde det vara enklare för elever att förflytta sig mellan "årskurserna". Förvaltningen ser positivt på en ökad flexibilitet i utbildningssystemet.

Ansvar och inflytande/delaktighet för barn, elever och föräldrar

Formellt inflytande

Enheterna har klassråd, elevråd (elevstyrelse) matråd och elevskyddsombud i de äldre åren. Eleverna har stort inflytande över utformandet av IUP och i arbetet med Portfolio. Stocksunds resultatenhet har utvecklat en metod för elevledda utvecklingssamtal. Flera enheter har visat intresse för denna metod. På Fribergaskolan har eleverna representanter i skolutvecklingsgruppen.

Föräldrarna utövar inflytande genom skolråd, föräldrastyrelser, samråds-, föräldra- och frukostmöten.

Informellt inflytande

Dag – och veckoplaneringar samt kontinuerliga utvärderingar, tydliga betygskriterierna och det målstyrda arbetet ger eleverna ett ökat inflytande över sin skolsituation.

Sammanfattande omdöme

Skolverkets inspektörer konstaterar att det mest frekventa området över tid som inspektionen bedömt att skolor behöver förbättra är elevernas inflytande. Över 50 procent av inspekterade rektorsområden 2005 uppmanas förbättra sitt arbete med att ge eleverna ett successivt ökat ansvar över verksamheten i klassrummet och över verksamheten i stort.

Skolorna i Danderyd har samverkansorgan som klassråd, elevråd och skolråd där olika frågor tas upp. Det framgår inte av kvalitetsredovisningarna vilka frågor som tas upp. Elevinflytande är både ett mål och ett medel för att skapa förutsättningar för ett gott lärande. Införandet av IUP har för eleverna bidragit till en ökad medvetenhet och ett större ansvar för sitt eget lärande. Generellt verkar elevinflytandet i Danderyd ha ökat i jämförelse med 2005.

Förvaltningen ser positivt på intresset från enheterna att de vill öka elevernas ansvar för utvecklingssamtalet i syfte att stimulera till ökad delaktighet.

Omvärldsbevakning/internationalisering

Enheterna arbetar med ökad medvetenhet i de yngre åldrarna och fortsatt medvetenhet i skolår 7-9 med omvärldsbevakning och internationalisering. Detta uttrycks i deltagande i nutidsorienteringar; World's Childrens Prize och att uppmärksamma FN-dagen.

Svalnässkolan har anordnat studiebesök och har brevkontakt med en skola i en annan svensk kommun, med många elever från andra länder och kulturer. Två f-6 skolor deltar nu i Comeniussamarbete och 7-9 skolorna har utbyten med skolor i Europa. Kevingskolan fick besök från Tyskland och England, som är samarbetspartner inom Comeniusprojektet.

VRS deltar med elever i internationellt ungdomsparlament i Kenya och Mörbyskolan arbetar inom elevens val med "Vårt Globala ansvar". Vasaskolan har under året tagit emot studiebesök från Japan och Dalai Lamas system.

Sammanfattande omdöme

Förvaltningen konstaterar att det finns en medvetenhet och vilja att ge elever en ökad omvärldsuppfattning och fler kontakter har under året tagits med andra länder.

Styrning och ledning

Enheternas organisation ser olika ut beroende på enhetens storlek. Arbetslagsledare på de större enheterna ingår ofta i ledningsgruppen. Enheterna uttrycker som förbättrings- och utvecklingsområden bl a förändringar i ledningsgrupper och att tydliggöra ansvarsområden. Enligt arbetsmiljöenkäten anser 80 procent av de kommunala skolornas personal att chefen uppfyller kraven på en bra ledare och 75 procent anser att de får uppskattning av sin närmaste chef för det arbete som utförs.

Kompetensutveckling sker på enhetsnivå, arbetslagsnivå och individuell nivå. Kompetensutveckling i IUP, specialpedagogik, NTA, användandet av Portfolio samt IKT som kommunikation med elever och föräldrar har skett på flera enheter.

Några enheter har påbörjat och avslutat behovsanalysen för ansökan om kompetensutveckling - Växtkraft Mål 3.

86 procent av lärarna på gymnasieskolan och 74 procent av lärarna i grundskolan anser att de har tillgång till kompetensutveckling som är anpassad efter arbetsuppgifterna.

Gymnasieskola

Verksamhetsöversikt

I gymnasieskolan skall eleverna tillägna sig kunskaper och utvecklas till ansvarskännande människor i yrkes- och samhällslivet. Alla ungdomar skall ha lika tillgång till utbildning i gymnasieskolan och den utbildning som ges skall vara likvärdig över hela landet.

Från och med läsåret 2006/07 kan utbildning på individuella programmet även erbjudas i fristående skolor.

I Danderyd fanns fem gymnasieskolor år 2006; Danderyds gymnasium (kommunal) samt de fristående skolorna Viktor Rydberg gymnasium, Marina läroverket, Walthers gymnasium och EU/ IT gymnasiet.

Antal elever totalt samt antal Danderydselever på respektive skola

Skola	Antal elever läsåret 05/06	Antal elever från Danderyds kommun
Danderyds gymnasium	1439	628
VRG	Ca 400	237
Marina	Ca 400	18
Walthers	Ca 300	36
EU/IT	Ca 60	8

Programutbud

Danderyds gymnasium har under en lång följd av år erbjudit eleverna en rad specialutformade program. De specialutformade programmen har blivit allt vanligare både i fristående och kommunala gymnasieskolor, främst inom utbildningar med inriktning mot naturvetenskap, teknik och samhällsvetenskaplig sektor.

Marina läroverket har utbildning inom maskinteknik, fordonsprogram (FP), ledarskapsutbildning (SP) och marinbiologutbildning inom naturbruksprogrammet (NP), som även ger naturvetarkompetens.

Walthers gymnasium och EU/IT erbjuder eleverna utbildning inom medieprogram(MP) och (SP).

Höstterminen 2006 valde sammanlagt ca 300 elever gymnasieutbildning utanför kommunen.

Stöd till elever

Stöd i form av resursbidrag har betalats ut till fyra elever under vår- och tre under höstterminen 2006. Eleverna finns vid olika gymnasieskolor.

Individuella programmet 2006

På Danderyds gymnasium erbjuder man två inriktningar inom det individuella programmet. IVP erbjuder vad man kallar ett preparandår för elever som ej är behöriga att söka ett nationellt program, i huvudsak på grund av ej kompletta betyg från grundskolan. Målsättningen är att under läsåret läsa in de betyg man saknar och därefter ha möjlighet att söka ett nationellt program. På IVA går elever som av olika skäl inte går ett nationellt program. Det kan bero på avhopp, medicinsk behandling eller annat skäl som gör att eleven inte kan fullfölja ett nationellt program. Utbildningen på IVA består oftast av praktik och enstaka lektioner. Även här är målsättningen att eleven endast ska gå ett år på IV.

På Danderyds gymnasium fanns det våren 2006 totalt 21 elever inskrivna, åtta elever på IVP respektive 13 elever på IVA.

Alla elever på IVP hade efter vårterminen behörighet att söka till nationellt program. De tretton elever som var inskrivna på IVA fortsatte under hösten. Hösten 2006 skrevs åtta elever in på IVP. Tre av eleverna var redan behöriga, men med mycket låga poäng. De övriga saknade ett eller flera ämnen för att vara behöriga.

Under höstterminen skrevs 15 elever in på IVA. Nio av eleverna hoppade av från ett nationellt program.
11 ungdomar går på IV program utanför kommunen.

Lärcentrum i Danderyds gymnasium

Lärcentrum är öppet dagligen 08.00-17.00. I Lärcentrum (LC) finns tillgång till lärarhandledning (ämneslärare och speciallärare) i de flesta av skolans kurser/ämnen. Lärcentrums verksamhet bygger på frivillighet och fungerar som ett komplement till övrig undervisning. Den studerande identifierar i samråd med kursansvarig lärare sitt behov och tar sedan på eget initiativ kontakt med lärcentrum. Samtliga elever i årskurs 1 genomgår dessutom en test i svenska. Om testresultatet visar att eleven behöver stöd så erbjuds detta. En del elever går kontinuerligt varje vecka på lärcentrum för att få stöd och andra bara inför prov. Stödbehovet varierar mycket under året. Eleven kan få stöd både enskilt och i mindre grupper. Ny elevenkät kommer att genomföras under våren.

Andel elever med slutbetyg/Grundläggande högskolebehörighet

89 procent av tjugooåringarna i riket uppnådde år 2006 grundläggande behörighet till universitet och högskola.

Danderydseleverna visar överlag höga resultat:

Andel elever (%) behöriga till högskola

	År 2002	År 2003	År 2004	År 2005	År 2006
Danderyds gy	94	95	97	97	?
VRG	100	100	97	99	?
Marina lv	-	71	89	87	87
Walthers gy	-	-	-	-	

Andel elever (%) med slutbetyg från gymnasieskolan inom 4 år

	År 2002	År 2003	År 2004	År 2005	År 2006
Danderyds gy	75	76	80	85	85
VRG	91	84	88	94	93
Marina lv	-	-	-	-	80

Likvärdig bedömning

Förvaltningen tog initiativ till att skapa bättre förutsättningar för en likvärdig bedömning/samsyn i bedömningar och att nätverk skapas mellan samtliga gymnasieskolor, fristående som kommunala, i Danderyd och Täby kommuner. Samarbetet påbörjades i mars 2006 och är planerat till och med vt 2007.

I årets kvalitetsredovisningar framgår att arbetet har varit mycket positivt och givande för alla inblandade och att nätverksgrupper har bildats mellan skolorna och kommer att fortsatt träffas tre-fyra gånger per läsår.

Uppföljningen av 16-20 år

Rutiner för kommunens uppföljningsansvar har utarbetats under 2006 i syfte att för de ungdomar som inte fullföljt en gymnasieutbildning erbjuda dem lämpliga åtgärder. Ansvaret fördelas mellan utbildnings- och kulturkontoret, studie- och yrkesvägledare på Danderyds gymnasium samt socialtjänsten. Tre ungdomar fick under 2006 hjälp genom Studie- och yrkesvägledare på Danderyds gymnasium.

Kvalitetsfaktorer: Lärartäthet och kompetens

Antalet elever till gymnasieskolan kommer att öka fram till 2008. Den största ökningen sker i fristående gymnasieskolor. 13,1 procent av eleverna gick i fristående gymnasieskola lå 05/06. I Danderyd gick 35 procent av eleverna i fristående gymnasieskola.

Lärartätheten i landets gymnasieskolor har ökat under de senaste åren. Den totala lärartätheten i riket var läsåret 2005/06 8,3 lärare per 100 elever i den kommunala gymnasieskolan och 6,9 lärare per 100 elever i den fristående skolan.

Lärartätheten i Danderyds skolor visar följande utveckling under de tre senaste åren (lärare per 100 elever).

	Hösten 2004	Hösten 2005	Hösten 2006
Danderyds gymnasium	6,6	6,9	6,4
VRG	7,3	6,7	6,6
Marina Läroverket	6,4	6,0	6,2
EU-IT gymnasiet	6,1	7,2	5,4
Walthers Gymnasium	4,1	4,2	4,2

Andelen lärare i gymnasieskolan som har examen från lärarhögskolan eller annan pedagogisk högskoleutbildning har minskat över tid framförallt i de fristående skolorna men även i de kommunala. Utvecklingen har bromsats upp något. Mest problematiskt är det på praktiskt - estetiskt inriktade ämnen och yrkesämnena. Läsåret 2005/06 var andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen i riket 75,5 procent, 79 procent i kommunala skolor och 50 procent i fristående skolor.

Granskning/bedömning

Marina läroverket och Walthers gymnasium har valt att lämna in "egna" kvalitetsredovisningar som speglar läsåret 2005/06 utifrån kvalitetsfaktorer som de själva har ansett viktiga för sin verksamhet. Relevanta uppgifter har använts i det pedagogiska bokslutet för 2006.

Walthers gymnasium granskades under 2006 av Skolverket. Enligt rapporten uppfyller inte skolan kraven i förordningen om kvalitetsredovisning.

Som framgångsrika metoder för att bedöma och förbättra kvaliteten i verksamheten nämner Danderyds gymnasium, VRG, Marina läroverket och Walthers gymnasium

bl a

- Skriftliga och muntliga utvärderingar
- Datorbaserade utvärderingar till elever och personal
- Enkäter; elev, förälder och personal
- Djupintervjuer
- Betygsstatistik

Sammanställning av gymnasieskolans kvalitetsredovisningar

Verksamhetens utveckling och viktiga händelser/projekt under året

Danderyds gymnasium har lyft fram skolårets första kompetens och planeringsvecka där bl a kunskap om hur man bäst hjälper elever med ADHD fanns med. Kompetens – och planeringsdagar har ägnats åt GY 07 och likvärdig bedömning.

Idag erbjuder skolan företagarinriktning i ekonomiklasserna som ett resultat av företagardagen, Enterprise, som anordnades i samarbete med Stockholms handelskammare och ett antal företag av ekonomieleverna.

Samtliga klasser på NV programmet deltog i naturvetenskapliga undersökningar i Stockholms skärgård och de fyra estetklasserna hade temaveckor där teoretiska frågeställningar besvarades med hjälp av estetiska uttryck.

Särskolan har ett gott samarbete med kommunen som avser utearbete.

Skolan har varit framgångsrik i tävlingssammanhang; Elever på NV programmet vann lagpris i Skolornas matematiktävling och andra pris i den nationella fysiktävlingen. 2006 års SM i juridik vanns av fem elever på juridikprogrammet och två elever i bild vann första priset i Gymnasiemässans designtävling.

VRG nämner att en ökad variation av pedagogiken i klassrummet har möjliggjorts med ny teknik. Ryssland och Asien har fått större utrymme i kurserna. Ryska erbjuds som språk och skol- och elevkontakter har etablerats med Ukraina. Kinesiska kommer att erbjudas 2008. Under 2006 har VRG skapat en plattform för kurser och ämnen som därmed blir lättillgängligt och nåbart via Internet.

Marina läroverkets nya hus Flaggskeppet stod klart i februari. För läsåret 2005/06 prioriterade skolan att arbeta med områden som, Investor in People (kvalitetssäkring), gymnasiehandboken, mentorskap och betyg och bedömning.

I kvalitetsredovisningen betonar *Walthers gymnasium* att traditioner och igenkännande är viktigt och nämner sådant som luciafirande, idrottsevenemang och skolavslutningen i Danderyds kyrka som speciella händelser.

Normer och värden/likabehandlingsplan

Danderyds gymnasium

97 procent av eleverna känner sig trygga på skolan och 82 procent uppger att det råder en positiv stämning och en god sammanhållning.

Arbetet mot kränkande behandling sker systematiskt genom olika grupper och organ såsom bl a elevråd, elevvårdsteam, elevskyddsombud och elev-

vårdskonsulent. Elevvårdskonsulent har ett särskilt uppdrag att arbeta med elevföreningar och värdegrundsfrågor.

Mobbning på nätet har uppmärksammats och kompetensutvecklings ska genomföras med Friends under 2007.

VRG

Enligt enkät genomförd i mars uppger 93 procent av eleverna att de känner sig lugna och trygga på skolan och sju procent uppger att de känner sig mer eller mindre lugna och trygga på skolan.

Skolan arbetar kontinuerligt med VRG - andan och hälsoteamet har besökt klasserna på skolan och samtalat med eleverna om trygghet, respekt och arbetsro.

Walthers gymnasium

På en skala av 1(inte alls nöjd) – 6 (i allra högsta grad nöjd) uppger eleverna att de trivs på skolan motsvarande 4,5. I rapporten från Skolverket står att läsa att ”skolans värdegrundarbete fungerar väl och eleverna har en trygg miljö”.

Marina läroverket

Enligt kvalitetsredovisningen trivs eleverna på Marina läroverket (resultat saknas) men nästan 40 procent svarar att de inte alls eller bara delvis tycker att det råder arbetsro på lektionerna. Trivselreglerna har skärpts på skolan.

Sammanfattande omdöme

Alla gymnasieskolor utom EU/IT har kommit in med likabehandlingsplaner. Walthers likabehandlingsplan kan förbättras.

På gymnasieskolorna pågår ett omfattande arbete med normer och värden. Resultaten visar att eleverna i hög grad trivs. Enligt den omfattande livsstilsundersökningen som genomfördes i Stockholms län 2006 uppger 93 procent av eleverna på gymnasieskolan åk 2 att de trivs i skolan.

Skolorna saknar beskrivningar på hur man arbetar med att motverka traditionella könsmonster. Könspektivet ska vara synligt i val av innehåll men också påverka skolans organisation och planering. Arbetet med att motverka traditionella könsmonster bör synliggöras.

Utveckling och lärande/kunskaper

Danderyds gymnasium

Skolan anger flera nya aktiviteter och åtgärder som har vidtagits för att stimulera elevernas intresse för naturvetenskap. På NV dagarna, i början på skolåret får eleverna planera, laborera, värdera och redovisa ett naturvetenskapligt projekt. Forskardagarna på Stockholms universitet besöks av skolans elever och samtliga klasser deltar i naturvetenskapliga undersökningar i Stockholms skärgård. Planer finns på att bredda NV utbildningarna med NV internationell och NV miljö.

Elevernas förmåga att granska, ifrågasätta, relativisera och värdera får en allt kraftigare betoning upp i årskurserna. Den står i centrum framförallt i svenska C som är obligatoriskt på de flesta program.

Skolan kommer att erbjuda eleverna att läsa två moderna språk under studietiden samt möjliggöra för eleverna att läsa matematik med olika hastighet.

VRG

Mindre elevgrupper i matematik och fler tekniska hjälpmedel i fysik, kemi, biologi och naturvetenskap bidrar till att stimulera elevernas intresse. Lärarna kompetensutvecklas och erfarenheter görs från amerikanska skolor.

Sammanfattande omdöme

Skolorna fortsätter att medvetet arbeta med att stimulera eleverna i naturvetenskap och teknik. Fokus tycks fortfarande ligga på att förbättra resultaten i matematik. Allt färre elever i riket läser högre kurser i matematik. Den främsta orsaken tycks vara att eleverna på samhällsprogrammet inte längre obligatoriskt läser matematik C.

Fler elever än tidigare i Danderyd sägs ha bristande kunskaper i matematik från grundskolan. Samtidigt som flera elever läser gymnasiekursen Ma A redan på grundskolan.

De nya regler som kommer att gälla från och med antagningen till högskolan 2010 innebär att sökande kommer att tillgodoräkna sig upp till tre meritpoäng för fördjupningsstudier i moderna språk, matematik samt annat ämne som anknyter till den sökta utbildningen. Dessa regler kommer att påverka elever som påbörjar utbildningen hösten 2007.

Bedömning och betyg

Den genomsnittliga betygspoängen för Danderyds kommun var år 2006 16,2.

Betygsresultat över tid vid Danderyds gymnasieskolor – samtliga program

Skola	År 2003	År 2004	År 2005	År 2006
Danderyds gy	15,8	16,0	16,3	16,2
VRG	18,0	18,1	18,1	18,4
Marina lv	12,0	14,6	14,1	14,6
Walthers gy	-	-	-	12,1

Danderyds gymnasium

Endast 69 procent av eleverna säger sig känna till kunskapsmålen vilket är en försämring med 7 procentenheter från föregående år. Att lärarna informerar eleverna om vad som krävs för att uppnå de betyg man siktar på anser 69 procent, att jämföras med 71 procent 2005.

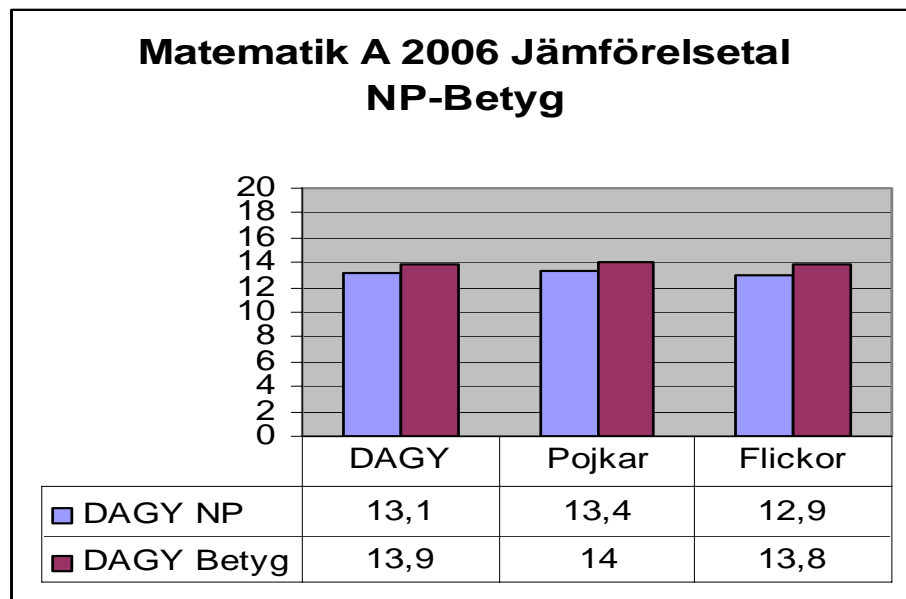

Det är viktigt att skolan kan förmedla både kunskapsmål och vad som krävs för ett visst betyg. Välinformerade elever, när det gäller kursmål och betygs-kriterier, har bättre utsikter att ta eget ansvar för sitt lärande.

Den genomsnittliga betygspoängen var 2006 16,2 poäng.

På NV - programmet 17,4 på SP var poängen 14,6 och på specialutformade program 16,3.

Antalet elever med IG i MA A har ökat. Skolan föreslår att en förlängd undervisningstid från två till tre terminer införs för dem som behöver.

NATIONELLT PROV MATEMATIK A: DAGY 2006											2005		
Kurs:	S	IG		G		VG		MVG		Jämförelsetal		Jämförelsetal	
		NP	Betyg	NP	Betyg	NP	Betyg	NP	Betyg	DAGY 2006		DAGY 2005	
										NP	Betyg	NP	Betyg
DAGY	6	21	21	162	141	190	187	63	105	13,1	13,9	12,7	13,5
pojkar	2	13	15	70	58	91	90	40	60	13,4	14,0	underlag saknas	
flickor	4	8	6	92	83	99	97	23	45	12,9	13,8	underlag saknas	

Antalet satta betyg är 18 högre än antalet NP. Det beror på att 18 elever har Matematik A betyg med sig från grundskolan. Detta medför viss osäkerhet i jämförelse mellan NP och betyg.

VRG

Det genomsnittliga avgångsbetyget på NV-programmet var 18,6 poäng och på S-programmet 18,3 poäng. Skolan har inte presenterat resultat av nationella prov eller könsfördelning.

Marina läroverket

Visar med sina tre program ett genomsnittligt avgångsbetyg på Naturbruksprogrammet 15,9, SP 14,7 och fordonsprogrammet 12,2 poäng.

Skolan uppger att eleverna i högre grad känner till kunskapsmålen och att lärarna informerar om vad som krävs för att uppnå de olika betygsstegen jämfört med året innan. 92 procent av eleverna lämnade skolan med fullständiga slutbetyg och högskolebehörighet.

Walthers gymnasium

Det är första året som gymnasiet har avgångsklasser. Den genomsnittliga betygspoängen var 12,1.

Resultaten i NP och betyg är svaga och enligt Skolverkets bedömning är andelen IG-betyg ”anmärkningsvärt hög”. Vidare påpekar inspektörerna att ”det är viktigt att skolan vidtar åtgärder så att fler elever deltar i de nationella proven” samt att ”skolans arbete med att följa upp, utvärdera och analysera elevernas kunskapsutveckling bör förbättras”.

Nationella prov

Ämne	IG	G	VG	MVG
MaA	18	42	21	6
MaB	34	30	6	4
EngA	3	26	53	12
EngB	3	27	45	5
SvB	3	40	36	5

Skolan konstaterar att en riktad resurs i matematik är nödvändig för att åtgärda den stora andelen IG resultat samt att se över metodik och pedagogik.

Sammanfattande omdöme

Medelvärdet på gymnasiebetygen i riket låg kvar på samma nivå som 2005 vilket motsvarar en genomsnittlig betygspoäng på 14,1. Skillnaden mellan kommunala och fristående skolor fortsätter att minska samtidigt som andelen av landets elever som får betyg från fristående skolor ökar.

Genomsnittligt betygspoäng på nationella program lå 2005/06

Program	NV	SP	NP(naturbr)	FP
Riket	16,1(k) 16,8(f)	14,7(k) 15,4 (f)	13,5(k) 14,0 (f)	11,6(k) 11,7(f)
Da gy	17,4	14,6	-	-
VRG	18,6	18,3	-	-
Marina lv	-	14,7	15,9	12,2
Walthers	-	12,1	-	-

(k) kommunal (f) fristående

Betygsnivåerna vid de fristående skolorna är fortfarande generellt högre än i kommunala skolor, men i takt med elevökningen på de fristående skolorna,

har skillnaderna mellan huvudmännen minskat. En annan orsak tros vara att fler fristående gymnasier också utökar sina program.

Genomsnittsbetyget för kvinnor och män i riket var våren 2005 14,7 respektive 13,4 och 2006 14,6 och 13,3. Gymnasieskolan är starkt könsuppdelad efter programtillhörighet, vilket förstärker skillnaderna mellan programmen i betygsnivåer.

Tre av fyra gymnasieskolor i Danderyd visar på betygsvärden över den genomsnittliga betygspoängen.

Skolorna saknar generellt analyser av resultat och endast Danderyds gymnasium har presenterat jämförelsetal mellan pojkar och flickor

Hälsa och livsstil

Danderyds gymnasium

För att minska stressen hos eleverna engageras eleverna i klassråd och programråd, mentorer och lärare får därmed lättare att samordna och påverka elevernas arbetsbörda.

Idrott A och B ingår i alla program. Eleverna kan utnyttja sitt individuella val till fler idrottskurser.

När det gäller det drogförebyggande arbetet har elevvården ansvarat för utbildning av alla åk 2 elever och i föräldrarådet har frågor om alkohol tagits upp vid flera möten.

VRG

Skolan lyfter fram att lärarna inför varje termin sammanställer vilka elevarbeten och prov som ska fördelas över året. Detta möjliggör att lärarna löpande kan bevaka arbetssituationen för eleverna.

Skolan stödjer fysisk aktivitet genom att idrott B är obligatorisk och att idrottsutbyten mellan andra skolor uppmuntras. Skolans kock har hälsoprofil och läsk och godis får inte säljas i skolans cafeteria.

Sammanfattande omdömen

Att ha kontroll över skolsituationen minskar stressen hos eleverna. I livsstilsundersökningen som genomfördes i maj 2006 kan man utläsa följande resultat.

Daryd övriga Daryd övriga
flickor kommun pojkar kommun

Vi elever planerar vad vi ska göra i undervisningen	71	58	63	51
Elever får vara med och bestämma över viktiga saker	68	60	59	54

Andel som håller med eller delvis håller med

Förvaltningen anser, trots att resultatet är något bättre i Danderyds kommun jämfört med övriga kommuner i länet, att inflytandet på flera skolor kan förbättras i syfte att minska stressen.

Vidare visar livsstilsundersökningen att ca 25 procent av eleverna i gymnasieskolans åk 2 att de använt narkotika någon gång. Ca 55 procent storkonsumerar alkohol minst en gång i månaden. Generellt konsumerar pojkar något mer flickor.

Skolorna behöver belysa de faror som bl a alkoholkonsumtion i stor mängd innebär.

Ansvar och inflytande/delaktighet för elever

Danderyds gymnasium

Skolan har både klassråd, elevråd, programråd och elevskyddsombud och skolkonferensen har en direkt ingång till skolledningen. Trots detta visar elevenkäten att det upplevda inflytandet endast är 48 procent och visar en svag försämring jämfört med 2005. Programråden fungerar enligt skolan bättre än 2005.

Skolan uppger att de avser att stärka medvetandet av den formella strukturen så att medvetandet ökar. Vidare ska det väljas miljöombud.

Elevenkäten 2006 åk 2	Åk 2	Pojkar	Flickor
Inflytande	48	46	49
17. Jag får vara med och påverka innehållet i undervisningen	46	43	50
18. Jag har fått möjlighet att påverka hur vi arbetar under lektionerna	45	46	45
19. Elevernas synpunkter tas tillvara på ett bra sätt på min skola	52	50	53

Elevenkäten 2005 åk 2	Åk 2	Pojkar	Flickor
Inflytande	49	49	48
17. Jag får vara med och påverka innehållet i undervisningen	44	44	44
18. Jag har fått möjlighet att påverka hur vi arbetar under lektionerna	48	48	48
19. Elevernas synpunkter tas tillvara på ett bra sätt på min skola	54	56	53

Skolan har fortfarande ett generellt lågt resultat när det gäller elevinflytande och resultatet överensstämmer i jämförelse med 2005. Inflytande frågor kommer att vara ett prioriterat område under 2007.

VRG

Den sk "Peer-gruppen" samarbetar med elevrådet och fungerar som rådgivare till skolledningen och lärarna. Gruppen har ett reellt inflytande på skolans organisation och utveckling. Eleverna tränas i den demokratiska processen genom Model European Parliament.

I livsstilsundersökningen 2006 svarade 92 procent av eleverna att skolan i hög eller ganska hög utsträckning tog tillvara deras åsikter.

Marina läroverket

Hälften av eleverna tyckte 2005 att elevorganisationens arbete inte märktes. Inför höstterminen 2005 hoppades organisationen att den skulle kunna stimulera till föreningsbildande bland eleverna. I årets kvalitetsredovisning uttrycks att de ännu inte hittat ett bra sätt att nå ut med sitt arbete! Skolan har inte identifierat detta som ett utvecklingsområde för läsåret 2006/07.

Sammanfattande omdöme

Enligt Utbildningsinspektionen framgår det att elevernas och lärarnas syn på inflytande skiljer sig från varandra. Eleverna menar att de har mindre möjligheter att påverka undervisningen och dess upplägg än vad lärarna tror. Eleverna bedömer att det är lärarnas grundinställning som är en avgörande faktor. En faktor som hindrar eleverna från att utöva inflytande vid planeringen är deras brist på förtrogenhet med ämnet.

Förvaltningen anser att skolorna på ett mer aktivt sätt måste analysera, för att förbättra, vad det beror på att eleverna inte uppfattar att de har ett reellt inflytande över verksamheten.

Samverkan och övergångar

Danderyds gymnasium

Samverkan mellan lärarna sker framförallt i ämnesgrupperna. Elever på samhällsprogrammet har en två veckors praktik som följs upp i kursmomentet arbetsliv och arbetsmarknad och samarbetar med KTH inom området Hållbar utveckling. På matematik/fysikgymnasiet genomför elever kurser i matematik och fysik med lärare från Stockholms universitet. Eleverna kan även tentera kurser i matematik på universitetet. Studiebesök görs årligen på närliggande högskolor.

VRG

Lärarna är organiserade i ämneslag för att säkerställa att samverkan sker kring prov och betyg. Skolorna inom VRG jämför kontinuerligt provfrågor och betygsbedömningar.

Walthers gymnasium

Skolan har arbetat för att utveckla en mer ämnesövergripande och ämnesintegrerande undervisning som ska skapa en mer meningsfull och sammanhängande kunskapsutveckling.

Sammanfattande omdöme

Att skolorna arbetar med kursplaner och samverkan mellan personalen på skolan är en självklarhet. Det som saknas är samverkan mellan lärare på grundskola och gymnasieskola så att en samsyn på förväntad kunskap skapas. Röda tråden i matematik är så vitt det är känt det enda projektet där alla lärarkategorier finns representerade.

För att skapa en flexibilitet i utbildningssystemet är det viktigt att skolorna har kontakt både ”uppåt och nedåt”.

Omvärldsbevakning/internationalisering

Danderyds gymnasium

Under året har elever från många program och inriktningar deltagit i studieresor, praktik eller utbyten med andra länder.

En delegation lärare inom internationell ekonomi har besökt Shanghai och Guangzhou i syfte att etablera kontakter inom näringsliv och skola. Eleverna på internationell ekonomi har etablerat kontakt med kinesiska elever via e-post.

Vidare arbetar skolan aktivt i nätverket Europrojekt. Skolan har ansökt om att få bli koordinatorskola i nätverkets kommande skolutvecklingsprojekt som handlar om kvalitetsutveckling inom internationalisering. 22 skolor från 21 europeiska länder deltar i projektet.

VRG

En fjärdedel av kurserna undervisas på engelska och en tredjedel av lärarna är av utländskt ursprung. Eleverna erbjuds att läsa ryska som ett av de moderna språken.

Antalet gästande föreläsare som föreläst kring internationella frågor har ökat och lärarna deltar i internationella konferenser.

Eleverna deltar i europeiska ungdomsparlamentet och i Östersjöparlamentet. Skolan ordnar kurser i International Economics, International Relations och Asian studies. Frivilliga studieresor ordnas till flera städer i Europa.

Sammanfattande omdöme

Förvaltningen konstaterar att det på skolorna pågår ett mycket omfattande arbete med omvärldsbevakning och internationalisering som kommer både elever, lärare och skolan till del.

Styrning och ledning

Danderyds gymnasium

Skolan leds av rektor som till sin hjälp har programchefer och en administrativ chef. Organisationen anpassas efter verksamhetens förutsättningar.

Till grund för den gemensamma och enskilda kompetensutvecklingen ligger den uppmätta måluppfyllelsen som mätts genom olika utvärderingsverktyg.

Marina läroverket

Skolans ledning består av; rektor, biträdande rektorer och ekonomichef. I ledningsgruppen ingår utbildningsledare och studierektor för vuxenutbildningen.

Kompetensutvecklingen har handlat om mentorsrollen, kvalitetssäkring - gymnasiehandboken och Investor in people samt betyg och bedömning.

Walthers gymnasium

Rektor för Walthers gymnasium lämnade skolan efter ett år och har under hösten ersatts av en tillförordnad rektor. Vid Skolverkets inspektion konstaterades att det fanns brister i ledningen av det pedagogiska arbetet och att skolan behöver stärka ledningen i detta avseende.

Enligt skolans plan för personalens kompetensutveckling för läsåret 06/07 framgår det att flera lärare som saknar utbildning för den undervisning som de huvudsakligen bedriver läser kurser för att på sikt få behörighet.

Skolorna uppger att arbetet med likvärdig bedömning under året har varit mycket positivt och givande för lärarna.

Särskola – Gymnasiesärskola

Elever som bedöms inte kunna nå grundskolans kunskapsmål för att de har ett begåvningsmässigt funktionshinder (förståndshandikapp, utvecklingsstörning, bestående hjärnskada eller autism) skall tas emot i särskolan.

Särskola är det samlande namnet på de två skolformerna grundsärskola och träningsskola. I grundsärskolan läser eleverna ämnen som i stort sett överensstämmer med grundskolans, men i långsammare takt, med mindre stoff och mer praktiska inslag. Generellt ges inte betyg. Träningsskolan finns för elever med mer omfattande funktionshinder och elever som inte klarar att nå målen i grundsärskolan. Kursplanen anger t ex ämnen som kommunikation, vardagsaktiviteter och verklighetsuppfattning.

Målgrupp

Hösten 2006 är 28 Danderyds elever mottagna som särskoleelever. Av dessa har 12 elever sin skolgång i Danderyds kommuns verksamheter med inriktning mot särskola. Av målgruppens 28 elever hör 13 till den obligatoriska grundsärskolan, 3 går i förskoleklass och 12 elever hör till gymnasiesärskolan. Två går individualintegrerade, varav en elev på lågstadiet och en på gymnasiet.

Målgruppen fördelar sig med skolplacering för 9 elever i fristående skolor, varav en i Danderyds kommun. Resterande 19 elever går i kommunala skolor med inriktning mot särskola, varav 8 elever går i kommuner utanför Danderyd.

Utbud

Danderyds kommun erbjuder samundervisningsklass för de yngre åren med plats för 5-6 elever på Vasaskolan och samundervisningsklass för skolår 7-9 med plats för 6-8 elever på Mörbyskolan. Vasaskolan har dessutom en verksamhet vid namn Vasaborg, som tar emot elever med autism eller autismliknande tillstånd och erbjuder pedagogik med beteendeterapi.

På Danderyds gymnasium finns två program med inriktning mot gymnasiesärskola, dels ett nationellt program *Hotell och restaurang*, dels ett specialutformat program *Service och miljö*. Hösten 2006 går 20 elever på de två programmen, varav en elev från Danderyd. Majoriteten av Danderyds elever i gymnasiesärskola, 10 elever, har sin skolgång på gymnasiesärskolor i andra kommuner. Eleverna söker till gymnasiesärskolor och det är en skyldighet för kommunen att erbjuda en 4-årig utbildning.

Hösten 2006 startade en nybyggd träningsskola för flerhandikappade elever i Kevingskolan. Den fick namnet Atlanten och har kapacitet att ta emot 4-6 elever. Satsningen med träningsskolan på Kevingskolan och inkluderingen av elever och personal har fungerat bra, med många naturliga och positiva kontakter mellan skolans elever och eleverna på Atlanten.

Granskning/bedömning

Enkätuppföljning med Danderydsföräldrar till barn mottagna i särskolan genomfördes enligt granskningsplanen under hösten 2006. Resultaten av undersökningen visar att majoriteten av föräldrarna är nöjda med särskoleverksamheten, barnets placering och skolgång.

Verksamhetsbesök och kontakter med den nybyggda och nyöppnade träningsskolan Atlanten i Kevingskolan, visar att satsningen lyckats och ambitionerna infriats när det gäller inkludering och bemötande. Kontakten mellan elever som går i särskola och grundskola har ökat.

Enligt resultatet av föräldraenkäten hösten 2006, verkar det vara en satsning i rätt riktning, för att kunna tillmötesgå föräldrarnas önskemål om möjlighet för deras barn till placering och skolgång i särskola i den egna kommunen.

Kommunal vuxenutbildning

Verksamhetsöversikt

NosVux Kunskapscenter är en samarbetsorganisation mellan Danderyd, Täby, Vallentuna och Vaxholm. Huvudsyftet är att beställa och samordna vuxenutbildning för kommuninvånarna.

Inom verksamheten kom också Nordostsektorns Intagningskansli att inrymmas, där även Österåkers kommun deltar i samarbetet.

Antal vuxenstuderande och handlagda ansökningar

Verksamhet är mycket flexibel och innehåller i stort sätt alla utbildningsformer och utbildningstider, detta har möjliggjorts av ett intensivt samarbete med grannkommunerna, främst Sollentuna och Stockholm.

Under hösten 2006 har samarbetet med Kunskapsparken i Sollentuna intensifierats och under början av 2007 kommer ett förslag på ökat kommunsamarbete och kommande upphandling/auktionering, att läggas för beslut i nämnderna i berörda kommuner.

Att utveckla och se över de administrativa resurserna kommer att vara ett prioriterat område under 2007. Bland annat måste webbansökan möjliggöras för individerna. Särskild satsning på detta kommer att göras under 2007 och vi har som mål att ansökningarna under 2008 skall hanteras via webben.

Antal studerande/personer

Våren 06	NosVux	Danderyd	Täby	Vallentuna	Vaxholm
D-ryds KV	29	8	10	11	0
Täby KV	126	24	58	35	9
Externa	18	3	10	4	1
Totalt	173	35	78	50	10
Hösten -06	NosVux	Danderyd	Täby	Vallentuna	Vaxholm
D-ryds KV	17	9	6	2	0
Täby KV	122	15	71	28	8
Externa	21	8	10	2	1
Totalt	160	32	87	32	9

VERKSAMHETSPOÄNG OCH HELÅRSSTUDIEPLATSER 2005 OCH 2006

VERKSAMHETSPOÄNG/HELÅRSSTUDIEPLATSER GYMNASIALA VUX 2005

	Danderyd		Täby		Vallentuna		Vaxholm		NosVux	
	Vht.p	H.st	Vht.p	H.st	Vhp	H.st	Vhp	H.st	Vht.p	H.st
Våren -05										
D-ryds KV	10516	13,2	12890	16,1	6220	7,8	2290	2,9	31 916	40
Täby KV	11690	14,6	55400	69,3	22416	28	6650	8,3	96 156	120
Externa	2975	3,8	14140	17,7	8150	10,2	2785	3,5	28 050	35
Totalt	25181	31,6	82430	103,1	36786	46	11725	14,7	156122	195
Hösten -05										
D-ryds KV	15350	19,2	8060	10,1	3680	4,6	650	0,8	27740	34,7
Täby KV	10950	13,7	59860	74,9	21620	27	5700	7,1	98130	122,7
Externa	15970	20	35100	43,9	23125	29	11640	14,6	85835	107,3
Totalt	42270	52,9	103020	128,9	48425	60,6	17990	22,5	211705	264,7

Vht.p=Verksamhetspoäng (gymnasiepoäng)

H.st=Helårsstudieplats (800 verksamhets-/gymnasiepoäng)

VERKSAMHETSPOÄNG/HELÅRSSTUDIEPLATSER GYMNASIALA VUX 2006

	Danderyd		Täby		Vallentuna		Vaxholm		NosVux	
	Vht.p	H.st	Vht.p	H.st	Vhp	H.st	Vhp	H.st	Vhp	H.st
Våren -06										
D-ryds KV	5370	6,7	5710	7,2	1460	1,8	500	0,6	13040	16,3
Täby KV	10750	13,4	44906	56,1	22850	28,6	3850	4,8	82356	103
Externa	22891	28,6	55535	69,4	36625	45,8	14325	17,9	129376	161,7
Totalt	39011	48,7	106151	132,7	60935	76,2	18675	23,3	224772	281
Hösten -06										
D-ryds KV	10950	13,7	5670	7,1	2600	3,2	1350	1,7	20570	25,7
Täby KV	10450	13	43430	54,3	16150	20,2	5050	6,3	75080	93,8
Externa*	24750	31	53720	67,1	36175	45,2	13150	16,4	127795	159,7
Totalt	46150	57,7	102820	128,5	54925	68,6	19550	24,4	223445	279,3

Vht.p=Verksamhetspoäng (gymnasiepoäng)

H.st=Helårsstudieplats (800 verksamhets-/gymnasiepoäng)

Granskning/bedömning

Sammanställning av enheternas kvalitetsredovisningar

De kommunala utförarna påtalar fortsatt minskning av antalet studerande även under 2006. Täby Komvux ser det tydligast i kurser inom data och ekonomi, kurser som Jensen education driver i distansform och där de studerande på distans ökat även 2006. En annan tydlig trend som Täby KV påtalar är att sökande till kvällskurserna minskat vilket även det kan hänga samman med det ökande antalet distansstuderande.

Täby KV har valt att minska antalet undervisningstimmar istället för att reducera antalet kurser vilket kräver god självdisciplin och studieteknik hos den studerande. Något som kan vara svårt då en allmän uppfattning hos lärarna på Täby KV är att de studerande under 2006 uppvisat sämre förkunskaper än tidigare år och att många av de studerande enligt lärarna "inte tar ansvar för sina studier".

De två kommunala utförarna har deltagit i ett gemensamt projekt kring likvärdig bedömning av betyg. Önskvärt vore att de fristående och de kommunala utförarna samarbetade kring dessa frågor då frågeställningen är densamma för samtliga utförare.

Under 2006 har Danderyds Komvux startat det naturvetenskapliga basåret och detta sker i samarbete med Täby Komvux vilket möjliggör att kurserna kan läsas både vår och höst.

All SFI undervisning (Svenska för invandrare) för samarbetskommunerna bedrivs i Täby KV regi. Här utöver bedrivs hos andra anordnare specialinriktade så kallade SFX utbildningarna; Svenska för akademiker vård, Svenska för hantverkare, Svenska för pedagoger samt Svenska för företagare.

Inom SFI har en kraftig ökning av antalet studerande skett under året vilket också påverkar ökningen av studerande inom den grundläggande vuxenutbildningen. Inom grundläggande vuxenutbildning erbjuds kurser inom matematik, engelska och svenska som andra språk. Inom övriga ämnen är efterfrågan liten och de sökande hänvisas till enheter med ett större elevunderlag. Täby Komvux kommer dock under vt 07 att på försök erbjuda svenska och samhällskunskap inom grundläggande komvux. Många elever från SFI fortsätter sina studier inom grundläggande vuxenutbildningen.

Intaget till svenska som andra språk kan ske två gånger per termin beroende på hur många studerande som skrivs ut från SFI.

Under hösten 2006 startade en särskild kurs i svenska som andra språk med inriktning mot vård. Kursen kombineras med en praktikperiod och genomförs som heltidsstudier. Till våren 2007 startas en kurs Svenska som andra språk (grundläggande) kvällstid.

Täby KV klarar inte att uppfylla målet om praktikplats och arbetslivsanknytning inom SFI.

Didaktus utbildningar har under året utvecklat former för en mer individanpassad undervisning och upprättat ett kvalitetsråd. Resultatet av sina vårdutbildningar följer man upp tre månader efter avslutad utbildning då en uppföljning av hur många som fått arbete från respektive utbildning görs.

Från och med höstterminen 2006 startar Jensen education kurser och utbildningar i samtliga perioder för att ge deltagarna en ökad flexibilitet. Man har också haft en minskad personalomsättning bland lärarna jämfört med tidigare år. Två lärare har arbetat heltid för att utöver undervisning arbeta med vidareutveckling av pedagogik och konceptet "Träning för verkligheten".

Resultat från kursutvärderingar 2006, Orantic.

Danderyds Komvux

A)	Klart otillräckligt		Det mesta otillräckligt		Det mesta tillräckligt		Helt tillräckligt		
	Ant	%	Ant	%	Ant	%	Ant	%	Mv
Skolans läromedel	1	3	10	32	14	45	6	19	2,81
Schemaläggningen	2	6	3	10	12	39	14	45	3,23

B)	Passade aldrig/nästan aldrig		Passade oftast inte		Passade ofta		Passade alltid/nästan alltid		
	Ant	%	Ant	%	Ant	%	Ant	%	Mv
Arbetspassens längd	2	6	5	16	12	39	12	39	3,10
Schemapositionen	2	7	4	13	11	37	13	43	3,17

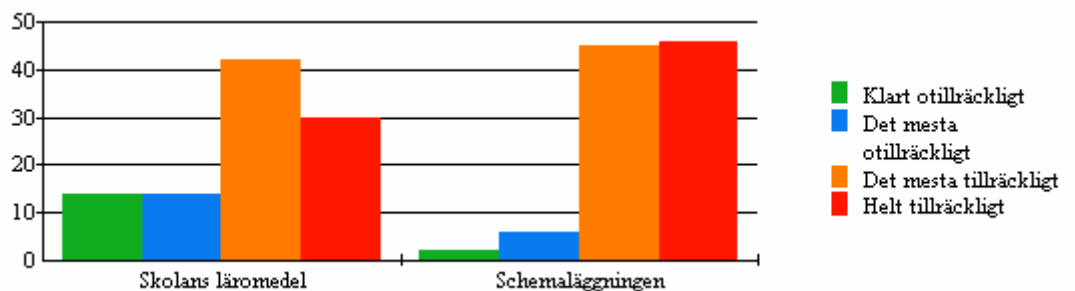
C)	Inte alls (1)		2		3		I hög grad/tillräckligt (4)		
	Ant	%	Ant	%	Ant	%	Ant	%	Mv
Möjligheter att visa mina kunskaper på olika sätt	1	3	13	42	11	35	6	19	2,71
Arbeta på ett sätt som passar mig	2	6	9	29	13	42	7	23	2,81
Stöd/hjälp av min lärare när jag behövt	1	3	5	16	11	35	14	45	3,23
Möjlighet att påverka vad vi har arbetat med under kursen	3	10	8	26	11	35	9	29	2,84
Möjlighet att påverka hur vi har arbetat under kursen	3	10	3	10	16	52	9	29	3,00

D)	Mycket dåligt		Ganska dåligt		Ganska bra		Mycket bra		
	Ant	%	Ant	%	Ant	%	Ant	%	Mv
Lärarens engagemang	1	3	3	10	13	42	14	45	3,29
Lärarens kunskaper	0	0	1	3	13	42	17	55	3,52
Lärarens pedagogik	0	0	9	29	11	35	11	35	3,06

Täby Komvux

A

Resultatet visar att 28 % tycker att informationen om läromedel före kursstart varit bristfällig. Elevernas medinflytande innebär bl.a. att man vid kursstart diskuterar vilka läromedel som ska användas. I de flesta fall har läraren sedan tidigare kurser ett fungerande läromedel. Dessa finns då på skolans hemsida under läromedelsförteckningen.

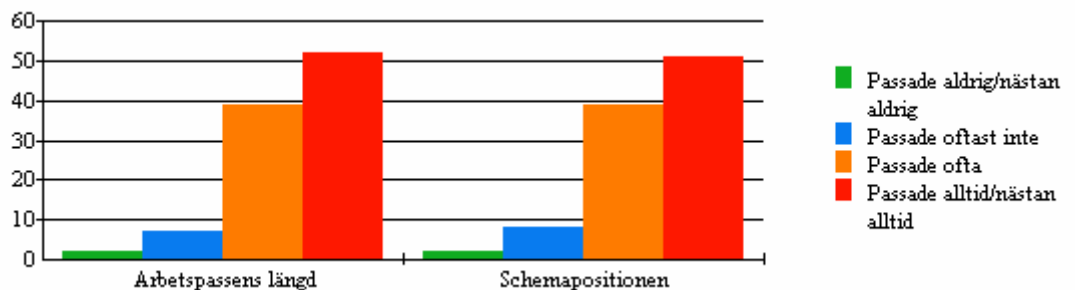
I vissa kurser bestäms läromedel vid kursstart varför de studerande i förväg inte kan få information om vilket läromedel som ska användas.

Skolans ambition är att så många läromedel som möjligt ska finnas på skolans hemsida och att detta är en del i den förbättring av informationen på hemsidan som för närvarande sker.

8 % uppger sig inte ha tillräcklig information om schemalaggningsen.

Schema för samtliga kurser finns både i skolans katalog och på hemsidan. För vårens kurser är de tillgängliga för 15/10, inför höstens kurser 15/4.

B

Som framgår av enkäten passar kursernas schema bra för den stora majoriteten, ca 90 %. Det gäller både arbetspassens längd och schemaposition. Mycket få kommentarer finns av eleverna kring dessa frågor.

C	Inte alls (1)		2		3		I hög grad/tillräckligt (4)		
	Ant	%	Ant	%	Ant	%	Ant	%	Mv
Möjligheter att visa mina kunskaper på olika sätt	1	1	13	13	42	42	44	44	3,29
Arbeta på ett sätt som passar mig	3	3	15	15	35	35	47	47	3,26
Stöd/hjälp av min lärare när jag behövt	0	0	11	11	16	16	70	72	3,61
Möjlighet att påverka vad vi har arbetat med under kursen	8	8	23	23	41	41	27	27	2,88
Möjlighet att påverka hur vi har arbetat under kursen	5	5	20	20	47	48	26	27	2,96

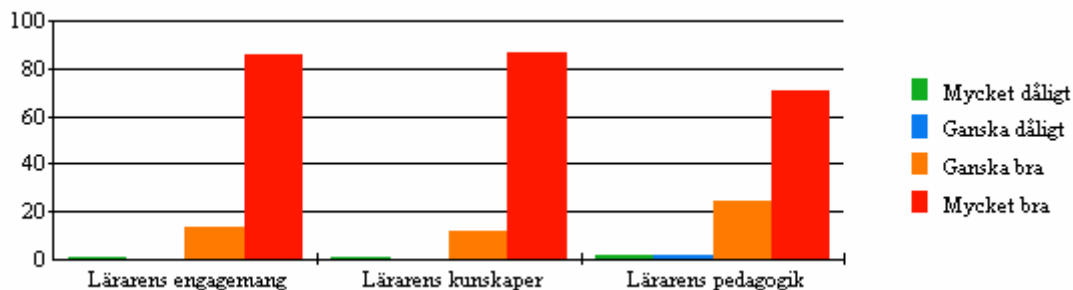
86% av de studerande anser att de haft möjlighet att visa sina kunskaper på olika sätt och 82% anser att de fått arbeta på ett sätt som passar den enskilde.

Dessa två data visar att skolan till en mycket stor del lyckats med att anpassa undervisningen till den enskildes behov.

88% anser sig också ha fått stöd och hjälp när det behövts. Det goda resultatet beror på lärarnas insats under lektionstid men också på det stödmaterial som delas ut samt det stöd som ”stugorna” ger.

Data för möjligheterna för de studerande att påverka vad och hur en kurs genomförs är något sämre än föregående resultat. En förklaring till detta kan vara att det begränsade antalet undervisningstimmar per kurs (jmf med ungdomsskolan) gör att kursen följer en noggrann terminsplanering. Några studerande kan uppfatta detta som en begränsning i möjligheterna att påverka kursens genomförande.

D

Skolan har endast behöriga lärare där majoriteten har mångårig erfarenhet av vuxenutbildning. Det framgår av resultatet på ovanstående enkätfrågor.

Jensen education

A)	Klart otillräckligt		Det mesta otillräckligt		Det mesta tillräckligt		Helt tillräckligt		
	Ant	%	Ant	%	Ant	%	Ant	%	Mv
Skolans läromedel	2	5	0	0	17	43	21	53	3,42
Schemalaggningen	1	3	1	3	19	49	18	46	3,38

B)	Passade aldrig/nästan aldrig		Passade oftast inte		Passade ofta		Passade alltid/nästan alltid		
	Ant	%	Ant	%	Ant	%	Ant	%	Mv
Arbetspassens längd	0	0	1	3	17	44	21	54	3,51
Schemapositionen	0	0	1	3	18	46	20	51	3,49

C)	Inte alls (1)		2		3		I hög grad/Tillräckligt (4)		
	Ant	%	Ant	%	Ant	%	Ant	%	Mv
Möjligheter att visa mina kunskaper på olika sätt	0	0	7	18	18	45	15	38	3,20
Arbeta på ett sätt som passar mig	1	3	3	8	11	29	23	61	3,47
Stöd/hjälp av min lärare när jag behövt	0	0	4	11	12	32	22	58	3,47
Möjlighet att påverka vad vi har arbetat med under kursen	9	23	12	31	10	26	8	21	2,44

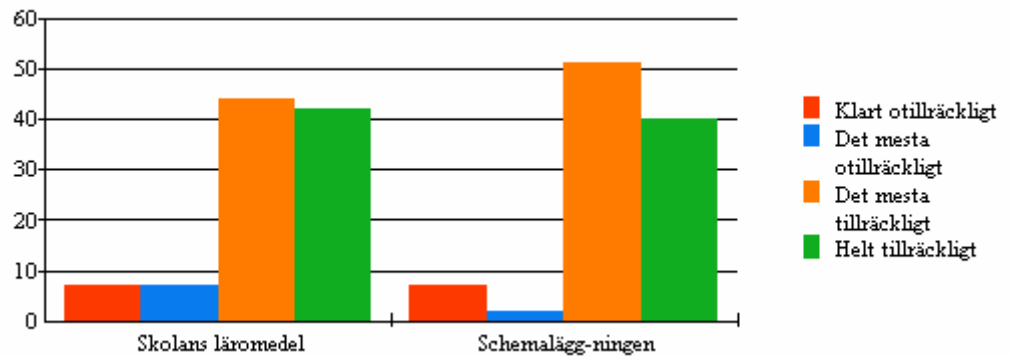
D)	Mycket dåligt		Ganska dåligt		Ganska bra		Mycket bra		
	Ant	%	Ant	%	Ant	%	Ant	%	Mv
Lärarens engagemang	0	0	1	3	11	28	28	70	3,68
Lärarens kunskaper	0	0	0	0	7	18	33	83	3,82
Lärarens pedagogik	0	0	3	8	14	35	23	58	3,50

Frågorna om deltagarens möjlighet att påverka kursens upplägg och arbets-sätt avviker negativt från de andra frågorna. De flesta låga omdömen på dessa två frågor har satts av deltagare i kurserna Matematik A och C. I dessa kurser är det svårt för deltagarna att ha tillräcklig kunskap för att kunna ut-öva ett reellt inflytande över kursupplägget. Ändå anser dock 90 % av delta-garna att de får arbeta på ett sätt som passar dem (betyg 3 + 4).

Didaktus utbildningar

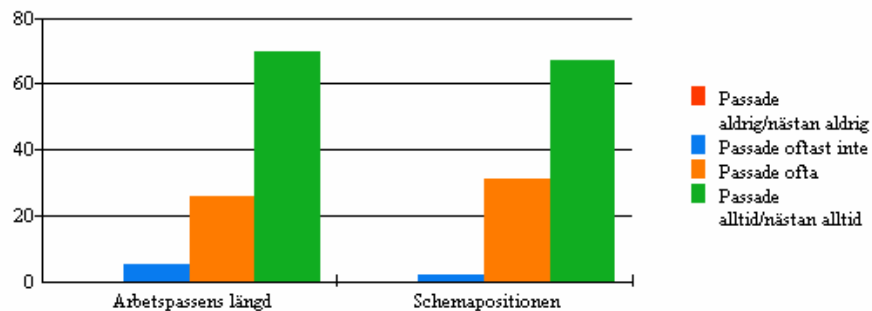
A

	Klart otillräckligt		Det mesta otillräckligt		Det mesta tillräckligt		Helt tillräckligt		Mv
	Ant	%	Ant	%	Ant	%	Ant	%	
Skolans läromedel	3	7	3	7	19	44	18	42	3,21
Schemaläggningen	3	7	1	2	22	51	17	40	3,23

Antal EAS: 0   Antal svarande: 43   Mv: (Kategorier)

B

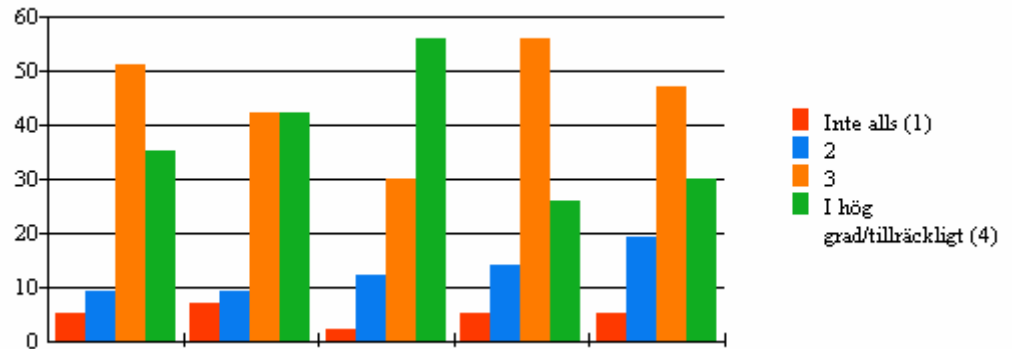

	Passade aldrig/nästan aldrig		Passade oftast inte		Passade ofta		Passade alltid/nästan alltid		Mv
	Ant	%	Ant	%	Ant	%	Ant	%	
Arbetspassens längd	0	0	2	5	11	26	30	70	3,65
Schemapositionen	0	0	1	2	13	31	28	67	3,64

Antal EAS: 0   Antal svarande: 43   Mv: (Kategorier)

C

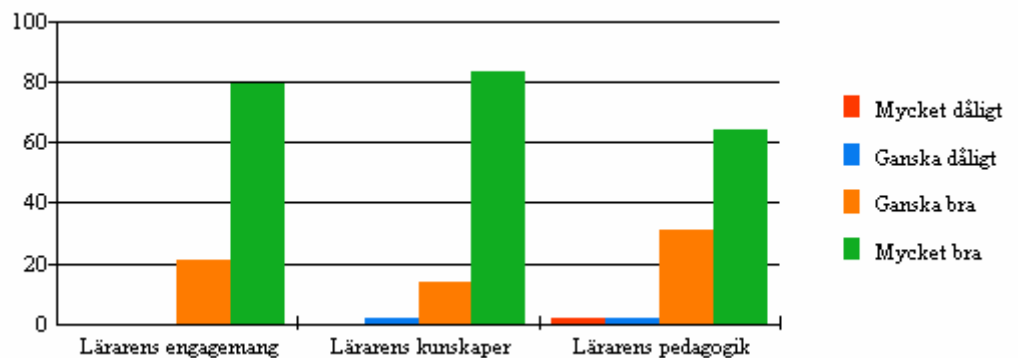
	Inte alls (1)		2		3		I hög grad/tillräckligt (4)		
	Ant	%	Ant	%	Ant	%	Ant	%	Mv
Möjligheter att visa mina kunskaper på olika sätt	2	5	4	9	22	51	15	35	3,16
Arbeta på ett sätt som passar mig	3	7	4	9	18	42	18	42	3,19
Stöd/hjälp av min lärare när jag behövt	1	2	5	12	13	30	24	56	3,40
Möjlighet att påverka vad vi har arbetat med under kursen	2	5	6	14	24	56	11	26	3,02
Möjlighet att påverka hur vi har arbetat under kursen	2	5	8	19	20	47	13	30	3,02

Antal EAS: 0

Antal svarande: 43

Mv: (Kategorier)

D)

	Mycket dåligt		Ganska dåligt		Ganska bra		Mycket bra		
	Ant	%	Ant	%	Ant	%	Ant	%	Mv
Lärarens engagemang	0	0	0	0	9	21	34	79	3,79
Lärarens kunskaper	0	0	1	2	6	14	35	83	3,81
Lärarens pedagogik	1	2	1	2	13	31	27	64	3,57

Antal EAS: 0

Antal svarande: 43

Mv: (Kategorier)

Individanpassning av undervisningen

Nuläge och resultat

Samtliga utförare utvecklar metoder och arbetssätt samt sin egen organisation för att så långt som möjligt individanpassa undervisningen till de studerande.

Utförare med fysiska undervisningstillfällen har utökat sin tillgänglighet de tider som är icke lektionsrelaterade med t ex datasalstillgänglighet och skrivningar på lördagar och distansutbildaren har å andra sidan utökat sina möjligheter för den studerande att nå information via den sk ”Jensenplattformen”.

Den tillgänglighet som den distansstuderande har att få information om t ex lektionstexter, genomgångar, inlämningsuppgifter, poängtal, kursmål, studiefarter mm ger en mycket bra inblick för den studerande. Önskvärt vore att detta också skulle kunna möjliggöras även för dem som studerar hos icke distansutbildare.

Jensen educations plattform och upparbetade kontaktsystem får mycket högt betyg hos de studerande. Även den individuella studieplanen finns tillgänglig i JENSEN online och uppdateras löpande med studieresultat och förändringar i deltagarens studiegång.

I de fall en deltagare inte har uppnått lägst betyget Godkänd vid kurslut på Jensen education, ges möjlighet till så kallad IG -provning inom sex månader efter kursens slut.

Deltagare med inlärnings- eller koncentrationssvårigheter, funktionshinder, obekväma arbetstider eller som av andra skäl kan ha svårt att delta i traditionell klassrumsundervisning har tack vare distansupplägget mycket goda förutsättningar att ta till sig undervisningen på det sätt som passar dem bäst. Undervisningsmaterialet, till exempel lektionstexter, genomgångar och inlämningsuppgifter, läggs ut på plattformen före kursstart och finns kvar så länge deltagaren studerar på JENSEN education.

På Didaktus ser man de små utbildningsgrupperna som mycket positiva. Där är även de vardagliga kontakterna många och naturliga då utbildningen sker i små enheter.

80 % av de studerande är i arbete då uppföljning görs tre månader efter avslutad utbildning. Vilket är mycket positivt då Nordostkommunerna satsat på att bevilja sökande till vårdutbildningarna på Didaktus.

Utvecklingen av de individuella provtillfällena samt tillgången till handledning har ökat under 2006 hos samtliga utförare.

Åtgärder/Förbättrings-/Utvecklingsområden

Förbättra tester så att de studerande kan testa på vilken nivå de befinner sig.

Hur arbetar verksamheten med individens individuella kursplaneupp-
lägg/individuella studieplan?

Utförarna erbjuder individuell handledning med lärarna.

På Jensen online samlas dessutom all den feedback och alla betygsbedömningar som eleven får på en skärmbild. På så sätt kan den studerande följa sina resultat över en längre tid.

Goda exempel

De studerande på Danderyds KV får komma med egna förslag till fördjupningsuppgifter, arbetssätt och prov.

Åtgärder/Förbättrings-/Utvecklingsområden

Fler individuella provtillfällen hos utförarna.

Gemensamma arbetssätt mellan utförarna och Kunskapscentrum Nordost då det gäller hanteringen av de studerandes studieplaner.

Hur arbetar skolan med SFI undervisningens arbetslivsanknytning ?

I undervisningen får eleverna studera svenskt arbetsliv och träna på att söka arbete m m. I någon mån arbetar skolan med studiebesök och besök i skolan från t ex Skatteverket. Skolan har i övrigt inte resurser att arbeta med arbetslivsanknytning.

AME arbetar med praktik och externa praktikplatser. Placering vid AME erbjuds elever efter överenskommelse med social handläggare, skolan eller vid trepartssamtal. AME har inte resurser att hjälpa andra personer än de med försörjningsstöd. För studerande inom någon av de sk SFX utbildningarna är arbetslivsanknytningen en del av undervisningen.

Åtgärder/Förbättrings-/Utvecklingsområden

Mer arbetslivsanknytning och bättre kontakter med arbetsförmedlingen.

Resultat i kurserna Ma A, Sv B, En A, Nk A, nationella kursprov

Täby Komvux

Kurs		IG	G	VG	MVG	S:A
MA A	Antal betyg	4	22	13	5	44
NP	%	9	50	30	11	100
MA A	Antal betyg	6	17	20	8	51
Slutbetyg	%	12	33	39	16	100
SV B	Antal betyg	5	13	14	3	35
NP	%	14	37	40	9	100
SV B	Antal betyg	9	14	14	4	41
Slutbetyg	%	22	34	34	10	100
Kurs		IG	G	VG	MVG	S:A
EN A	Antal betyg	4	10	5	5	24
NP	%	16	42	21	21	100
EN A	Antal betyg	9	7	4	6	26
Slutbetyg	%	35	27	15	23	100
NK A	Antal betyg	4	4	15	13	36
Slutbetyg	%	11	11	42	36	100
MA A	Antal betyg	4	22	13	5	44
NP	%	9	50	30	11	100
MA A	Antal betyg	6	17	20	8	51

I NK A genomförs inte nationella prov.

Av resultaten framgår att

- Antalet IG i slutbetygen är fler än i NP för samtliga 3 valda kurser.
- Antalet MVG är något fler i slutbetygen än i NP

I Täby kommuns skolplan och verksamhetsplan finns målet att 90 % av de studerande vid Täby Komvux som slutför kurs ska erhålla minst betyget G.

I de tre ovan nämnda kurserna uppnås inte målet i slutbetygen, i NP endast inom MA A.

Kultur- och musikskola

Musikskolan är ett frivilligt åtagande för kommunerna. Sveriges musik- och kulturskolors samarbetsorganisation SMOK har under året överlämnat en rapport om samarbetet mellan musik- och kulturskolor och barn- och ungdomsskolor.

I Danderyd regleras kultur- och musikskolans verksamhet i utbildningsplanen.

Verksamhetsöversikt

Kommunalt understödd musikundervisning har bedrivits av en kulturskola, tre privata musikskolor och två studieförbund. Den kommunala kulturskolan och två privata utförare har inlämnat kvalitetsredovisning.

Den kommunala kulturskolan, *Danderyds kulturskola*, har haft c:a 1700 elever i verksamheten, varv c:a 560 i musik och rytmik i grundskolan och c:a 700 i musik, 300 i dans och 100 i teater/drama och musikal.

Skolan erbjuder stora möjligheter till individuellt anpassad undervisning. Lärarna har kontinuerlig kontakt med föräldrarna. Alla elever ges möjlighet att framträda inför publik. Lärarna har högskoleutbildning i sina ämnen. Ensemble- och orkesterverksamheten är kärnan i utbildningen. Arbetet är till stor del organiserat i projekt. Föreställningar, konserter, inspelningar och ensembler planeras, genomförs och utvärderas av de lärare som ingår i varje projektgrupp. I den individuella undervisningen har läraren och eleven i början av varje läsår ett utvecklingssamtal där mål och ambitionsnivå diskuteras. Detta dokumenteras skriftligt och följs upp av ett utvärderingssamtal i slutet av läsåret. Ämnesgrupperna ansvarar för elevintag och fördelning. Det finns fem ämnesgrupper: stråk, blås, rytmik och teater/drama, dans, komp och sång. I ämnesgrupperna sker också mycket av den pedagogiska diskussionen och utvecklingen. Elevers och föräldrars åsikter om verksamheten mäts genom en årlig enkät.

Under året har musikskolan utvecklats till kulturskola genom att ämnesutbudet utökats med dans, teater/drama och musikal. Det möjliggör att eleverna kan röra sig mellan konstformerna; nya uttryck uppstår.

Skolan har under året haft c:a 80 framträdanden samt genomfört kulturvecka, och gemensamma projekt med bl a Nordenfeltska musikskolan, Danderyds dansskola och nordostkommunernas musikskolor. Utöver kursen musik och rytmik i år 1 och 2 i grundskolan har skolan haft utökat musiksamarbete med Långgångsskolan, Svalnässkolan, Ösbyskolan, Brageskolan, Enebyskolan, Kyrkskolan, Danderyds gymnasium och Baduhilds förskola. Skolan har haft samarbete med Mörbylunds fritidsgård. Ett teaterprojekt har genomförts i Svalnässkolan.

Skolan har deltagit i Pascal-projektet, som syftar till att kunna ta emot och arbeta med barn och ungdomar med funktionshinder av olika slag. Skolans

mål är att det skall bli lika självklart att anmäla sig till kulturskolan för dem som för andra.

Kulturskolans utvidgade uppdrag ställer krav på förbättrade och ändamåls-
enliga lokaler. Under hösten beslutade därför kommunfullmäktige att utreda
förutsättningarna att använda Danderydsgården för kulturskolans verksam-
het.

Framtiden: Samarbetet med externa aktörer i kommunen fortsätter och ut-
vecklas. Nordenfeltska musikskolan är en partner. Inom bild- och form
kommer nya samarbeten att ta form under 2007. Processen att göra Dande-
rydsgården till kulturskolans eget hus har startat och fortsätter med pro-
gramarbete. Förhoppningen är att skolan skall kunna flytta in till hösttermi-
nen 2008.

Nordenfeltska musikskolan har över 200 elever och c:a 15 pedagoger som
undervisar i fiol, gitarr, piano, tvärflöjt, blockflöjt, solosång och barndans.
Speciellt gitarrundervisningen har fortsatt ökat under året. Blockflöjtsunder-
visningen har stärkts enskilt och i grupp. Skolan ger 3-4 konserter per år.

Skolan arbetar långsiktigt med att utveckla elevens musikaliska skapande.
Redan i förskoleåldern får barnen möjlighet att genom rörelse och rytmik
lära känna musiken på ett naturligt sätt. Eleven stimuleras till egna reperto-
arval, eget musikaliskt skapande (egna kompositioner) samt till ensemble-
spel.

Skolan arbetar för ökad information och föräldrakontakt.

Samarbete har bedrivits med Elevverkets friskola. Ett samarbetsprojekt med
Danderyds kulturskola och Danderyds dansskola ledde till en gemensam
föreställning i maj.

Skolan har under hösten blivit uppsagd från sina lokaler i Djursholms gamla
elverk.

Alice Moroz pianoskola

Undervisningen inkluderar från första början utveckling av elevens kunskaper
i teori och harmonilära, vilket ökar förståelsen för notläsning och skapar
en grund för improvisation. En inlärningsplan utarbetas tillsammans med
eleven och föräldrarna. Alla elever har en anteckningsbok där de skriver ner
sin övningstid och planerar sina läxor. Nytt för i år är en metod som poäng-
sätter elevernas framsteg.

Fasta telefontider två gånger i veckan ger elever och föräldrar möjlighet till
stöd och hjälp med inläringen. Succén med musikaliskt café har fortsatt.
För att stimulera föräldraengagemanget utdelas varje termin diplom till årets
pianoförälder.

Granskning/bedömning

Samarbetsmöjligheterna mellan ämnesområdena i kulturskolan har inverkat befruktande på utvecklingen. Tillkomsten av de nya ämnena dans och teater/drama har vitaliserat verksamheten. Att skapa meningsfulla helheter, t ex i form av föreställningar, har inverkat positivt på såväl pedagoger som elever. Samarbetet mellan kulturskolan och andra aktörer har haft en ömsesidigt stimulerande inverkan och har gett flera elever möjlighet att delta i ett ökat antal gemensamma estetiska upplevelser.

Samtliga skolor har oförändrat hög eller ökad ambitionsnivå när det gäller kontakten med föräldrar liksom när det gäller föräldradeltagande i utbildningen. Alla skolor har individuellt anpassad undervisning. Alla skolor erbjuder eleven möjlighet att framträda inför publik.

Ordförklaringar

ANT	alkohol, narkotika och tobak
BAS team	utredningsgrupp bestående av olika experter
BUN	barn och utbildningsnämnden
Charlie	Chemical Abuse Resolution Lies in Education : ett program som arbetar med självmedvetande, relationer beslutsfattande och information om droger
DISA	Depression in Swedish adolescents
EFE	Elever För Elever
Friends	elever mot mobbning. Kompisstödjare som fun- gerar som spindeln i nätet i skolans arbete mot mobbning. De arbetar också för ett positivare klimat på skolan
IUP	individuella utvecklingsplaner
KSL	Kommunförbundet Stockholms Län
LUS	läsutvecklingsschema. Ett verktyg för förskole-, grundskole- och gymnasielärare att ta reda på hur långt eleverna nått i sin läsutveckling
NO-sektorn	nordostsektorn
NO undervisn./inriktn.	naturorienterad undervisning/inriktning
NTA	naturvetenskap och teknik för alla
NosVux	nordostsektorns vuxenutbildning
PS	produktionsstyrelsen
SALSA	Skolverkets analysverktyg för skolresultat
SCB	Statistiska centralbyrån
SET	Social och Emotionell Träning
Sfi	svenska för invandrare
SUS	skrivutvecklingsschema
SYV	studie- och yrkesvägledare
UKK	Utbildnings- och kulturkontoret
Ungt Fokus	ett samarbetsprojekt kring drogförebyggande arbete i Danderyds kommun
VFU	verksamhetsförlagd utbildning
VRG	Viktor Rydbergs gymnasium
VRS	Viktor Rydbergs Samskola
Qualis	kvalitetsverktyg för skolan
Örebromodellen ÖPP	Sätta gränser, göra upp regler i klassen, skriva kontrakt etc

Bilagor/Nyckeltal:

1. Förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet
2. Förvaltningens anvisning för Kvalitetsredovisning inom skola och barnomsorg år 2006
3. Personaltäthet/kompetens inom förskola och familjedaghem år 2005 och 2006
4. LUS resultat skolår 1,3 och 6 år 2004 – 2006
5. Nationella prov skolår 5 och 9 år 2003 -2006
6. Betyg i grundskolan över tid samt jämförelse med andra kommuner i Stockholms län
7. SALSA
8. Slutbetyg skolår 9 år 2001 - 2006
9. Slutbetyg /ämne skolår 9 Danderyds kommun
10. Resultat av kundenkät - skolbarnsomsorg